

E.1981/1

15.11.1978 günü, Bağ-Kur İstanbul Bölge Müdürlüğüne fiyat takdiri için yazı yazılmış (Dosya:B-Dizi:246), 28.11.1978 günü Fiyat Takdir Komisyonu raporu Genel Müdürlüğe yollanmıştır (Dosya:B-Dizi:233). 30.11.1978 günü, Şirket vekili ile pazarlık tutanağı düzenlenmiştir (Dosya:B-Dizi:236). 12.12.1978 günü Satınalma Komisyonu bu konuda karar almıştır (Dosya:B-Dizi:233). 13.12.1978'de Genel Müdür, karar alınması için Yönetim Kurulu Başkanlığına dosyayı sevketmiştir (Dosya:B-Dizi:231). 27.12.1978'de Yönetim Kurulu taşınmaz malın alımına karar vermiştir (Dosya:B-Dizi:230). 5.1.1979'da, 29.12.1978 tarihiyle, Bakan "olur"u alınarak aynı gün sözleşme yapılmış, ayrıca Yönetmeliğin 11. maddesi değiştirilerek ipotegin güvence olarak kabulü sağlanmıştır.

Kuşkusuz, işleri hızlı yürütmesi nedeniyle bir idarecinin sorumlu tutulması düşünülemez. Yeter ki, mevzuata aykırı işlemler yapılmış olmasın. Sanık Cavit DİNÇEL'in bu aceleci tutumuyla, iş gereği gibi incelenmeden, kendi yönlendirdiği şekilde, sonuçlandırılmış ve malî sıkıntı içinde olduğu anlaşılan Kazım ERDEM'e bir an önce ödeme yapılması sağlanmıştır. Sanığın bu tutumunun personele de yansıdığı ifadelerden anlaşılmaktadır:

Seyfi BOZAN (Satınalma Komisyonu üyesi), "Bizim Genel Müdürle görüşmemiz söz konusu değildi. Ancak, bir telaş vardı....., yani, Kuruma mal kazandırma düşüncesinden hareketle zannediyoruz bir telaşlı alım yapılsın şekli vardı" (Tutanak-Sayfa:1546). "İhale Komisyonu başkanı, o zamanın Genel Müdürü Sayın Cavit DİNÇEL Beyle sürekli, sık sık gidip gelip bu konuyu biran önce Yönetim Kuruluna yetiştirme telaşı içindeydiler" (Tutanak-Sayfa:3147).

Fikriye CENAN (Satınalma Komisyonu üyesi), ".... oraya gittiğim zaman dosya bana daha önce verilmiş değildi. Halbuki Bayındırlık Bakanlığının dosyası önceden gelirdi, 15-20 gün evvelden. Bu şekilde olsaydı

Genel

E.1981/1

bizlerin de başı ağrımazdı"(Tutanak-Sayfa:1487). "...Bize bir sorumluluk yüklenilmesi için görev verilmesi lâzımdır en azından. Bizden hukuki bir çalışma bu doğru mudur, şu dosya tanzim edildi denilmeden bizi alale acele oraya telefonla çağırıp, nihayet biz avukatız, fakat devlet memuruyuz, bunu takdir edersiniz" (Tutanak-Sayfa:1494).

Bekir ULUSOY (Satınalma Komisyonu Üyesi), "Komisyon Başkanının tutum ve davranışlarından bu konunun çabucak bitirilerek Yönetim Kuruluna sunulması çabası içinde olduğumu sezinledim kendisinin de Genel Müdürün baskısı altında olduğunu tahmin ediyorum" (Dosya:B-Dizi:175-174).

Bağ-Kur İhale Yönetmeliğinin 13. ve 11. maddelerinin değiştirilmesindeki zamanlama da dikkat çekici bulunmuştur. Değişiklikten önce 13. maddenin ilk fıkrasında, "İhale konusu işler isteklilere ilânyolu ile duyurulur" kuralı yer almaktaydı. 14. madde ise, hazırlıkları uzun zaman alacak bir dizi hususun ilânda yer almasını öngörmektedir.

Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Başhukuk Müşavirliğinin 17.8.1978 günlü, 3129 sayılı görüşünde de belirtildiği gibi, İhale Yönetmeliğinin 42. maddesinin (h) fıkrası gereğince pazarlıkla yapılacak alımlar için de ilân zorunludur. Kurum'un, daha arsasına bile sahip olmadığı bir işhanının iki buçuk yıl sonraki alım koşullarını içerecek bir ilânın yapılmasındaki zorluk da ortadadır. İhale Yönetmeliğinin 13. maddesinde yapılan değişiklikle madde, "Kurumca satın alınacak taşınır ile taşınmaz malların ve hakların alımı ve kiraya verilmesi dışında kalan ihale konusu işler ilân yolu ile duyurulur" şeklini almıştır. Böylece, taşınmaz mal alımları için ilân zorunluğu ortadan kaldırılmıştır. Bu değişikliğin haklı bir gerekçe olmadığı halde sadece bu alımı sağlamak amacıyla gerçekleştirildiği iddiası vârit olmayabilir. Ancak, bu değişiklik sayesinde alımın kolaylıkla gerçekleşmesinden; değişikliğin ilk kez Bomonti'deki taşınmaz mal alımı işinde uygulanmasından; sanık Genel Müdürün bu alımdaki tutumundan ve harcadığı çabalardan, değişikliğin

Q.1981

E.1981/1

bir gereksinmeye yanıt verdiği kabul edilse bile, en azından, zamanlama-
sının bu alımı gerçekleştirmek amacına yönelik olduğu kanısına varıl-
mıştır. Gerçekten değişiklik ile ilgili işlemlerle, satış önerisinin
SSK'dan alınıp Bağ-Kur'a verilmesi arasında zaman bakımından, rastlantı
olarak nitelendirilmesi güç bir koşutluk göze çarpmaktadır. Aynı ta-
şınmaz malın SSK'ya satılması yolundaki girişim, bu Kurum'un Yönetim
Kurulunun 25.8.1978 günlü kararıyla sonuçsuz kalmıştır (Dosya:B-Dizi:
194). Sanık Cavit DİNÇEL'in bu durumdan haberdar olduğu Kazım ERDEM'in
ifadesinden anlaşılmaktadır. 25.8.1978 günlü red kararından sonra sa-
nığın İhale Yönetmeliği'nin 13. maddesini değiştirmek için çabalarını
yoğunlaştırdığı görülmektedir. Nitekim Genel Müdür sanık Cavit DİNÇEL,
7.9.1978 günlü, 78/216-Ö sayılı öneriyle Yönetmelik değişikliği konu-
nu Yönetim Kurulu gündemine getirmiştir. Yönetim Kurulunca 11.9.1978
günü onanan değişiklik 27.9.1978 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak
yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik değişikliğinin yayımlandığı, Bağ-Kur
Genel Müdürlüğüne 5.10.1978 günlü, 15457 sayılı Sosyal Güvenlik Bakan-
lığı yazısıyla bildirilmiştir. Kazım ERDEM'in SSK'ya yaptığı öneri
25.8.1978'de reddedilmesine rağmen dosya ancak bu sonuncu yazıdan bir gün
sonra, 6.10.1978 günü, öneri sahiplerince geri istenmiş ve yeni düzen-
lemeye göre öneri, 12.10.1978 günü, Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne verilmiş-
tir.

Sanık vekili, savunmasına ekli olarak sunduğu 14.8.1978 günlü,
HM.COL/3129 sayılı olup 16.8.1978 günü İhale Komisyonu Başkanlığına
havale edildiği altındaki derkenardan anlaşılan yazının, değişiklik
hazırlıklarına en geç 4.8.1978 tarihinde başladığını kanıtlar nitelik-
te bulunduğunu öne sürmüştür. Anılan belgenin incelenmesinden; Yönet-
meliğin 42/h maddesi uyarınca yapılacak alımlarda da ilân zorunluğunun
yerine getirilmesi gerektiğinden, ancak Yönetmeliğin bu zorunluğu kaldır-
cak şekilde değiştirilmesini her zaman için mümkün olduğundan söz

[Handwritten signature]

E.1981/1

edildiği görülmüştür. Bu haliyle, belge değişiklik hazırlıklarının daha önceden başlatıldığını kanıtlar nitelikte değildir. Kaldı ki, burada değişikliğin gerekli olup olmadığı değil, değişikliğin zamanlamasında özel amaçlar güdülüp güdülmediği, önem taşımaktadır.

İhale Yönetmeliği'nin 11. maddesinin değiştirilerek, güvence olarak kabul edilecek değerler arasına, "Birinci derece ve sırada ipoteğe müsait gayrimenkullerin" de sokulmasının zamanlanması, sanık Cavit DİNÇEL'in tutumunda belirgin bir biçimde göstermektedir. Bomonti'deki taşınmaz malın alımına, Yönetim Kurulu 27.12.1978'de karar vermiştir. Bu kararla birlikte, mal sahibine 49.440.297 lira avans verileceği, dolayısıyla 72. madde uyarınca güvence alınması gerektiği ortaya çıkmıştır. Karardan kısa bir süre sonra, 3.1.1979 günlü Genel Müdürlük yazısı ile, Yönetmeliğin 11. maddesinin değiştirilerek, ipoteğin güvence olarak kabul edilecek değerler arasına girmesi önerilmiştir. Bu öneri, 5.1.1979 günü toplanan Yönetim Kurulunca kabul edilmiş aynı gün satıcıyla sözleşme yapılmıştır. Bu değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra da satıcı bundan yararlanıp ipotek tesis etmek suretiyle, avans almıştır.

Değişiklik önerilerinin karar organı olan Yönetim Kurulunca kabul edilerek yürürlüğe girdiği, onların da sorumlu tutulması gerektiği düşünülebilir. Her iki değişiklik için de Genel Müdürün sorumluluğu, bunların zamanlanmasından, çabalarının ne pahasına olursa olsun alımı gerçekleştirmeye yönelik olmasından kaynaklanmaktadır. Yönetim Kurulu üyelerinin ise, işin zamanlanmasıyla bir ilgisi yoktur. Onların rolü, gündeme getirilen değişiklik önerilerinin onaylanmasıyla sınırlı kalmaktadır. Bu değişiklikleri, sırf söz konusu alımı gerçekleştirebilmek amacıyla onadıkları yolunda herhangi bir kanıt olmadığı gibi, değişiklik

Çelik

E.1981/1

önerileri 2490 sayılı Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunu'nda da benzer kuralların bulunması gibi bir gerekçeye dayandırılmıştır.

Sanık Genel Müdürün, Bağ-Kur İhale Yönetmeliğinin 80. maddesi uyarınca, 5.1.1979 günü verilen Bakanlık "olur"unun 29.12.1978'de verilmiş gibi gösterilmesi, bu alım hakkında Bağ-Kur Müfettişlerince yürütülen denetimin sınırlı tutulması ve denetim sonuçlarının gizlenmesi için çaba gösterilmesi nedenleriyle de sorumluluğu söz konusudur. Bu konular üzerinde Bakan Hilmi İŞGÜZAR'ın eylemleri değerlendirilirken durulacaktır.

Cumhuriyet Başsavcısı, esas hakkındaki düşüncesinde sanık Cavit DİNÇEL'in Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesi gereğince cezalandırılmasını ve ceza tertip edilirken eylemlerinin ve bu satın alma işindeki gayretlerinin de nazara alınmasını istemiştir.

Ayrıntıları yukarıda belirtildiği gibi, savunması hiçbir şekilde varit olmayan sanık Cavit DİNÇEL'in daha işin başında satıcı Kazım ERDEM'le ilişki kurduğu, satın alma işlemlerinin her evresinde, mevzuatı zorlayarak ve değiştirerek satıcının önerdiği taşınmaz malın, ne pahasına olursa olsun, alınması için gayret sarfettiği, taşınmaz malın satın alınarak Kurum'un zarara uğramasına yol açtığı ve böylece eylemlerinin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu kanısına varılmıştır. Kurum'un uğradığı zarar, satıcıyla kurduğu ilişki, taşınmaz malın satın alınması için gösterdiği ısrarlı tutum, eylemlerinin başlangıçta plânladığı biçimde birbirini izlemesi ve işgâl ettiği mevki gözönünde tutularak, sanık Genel Müdür Cavit DİNÇEL'e aşağı sınırların üzerinde bir ceza verilmesi uygun bulunmuştur.

f) SANIK HİLMİ İŞGÜZAR'IN EYLEMLERİ

Bomonti'deki taşınmaz malın alımına ilişkin 27.12.1978 günlü

Adur

E.1981/1

Yönetim Kurulu kararında, geri kalan 148.320.838 liranın inşaatın, sözleşmesinin imzalanmasından itibaren (2) iki yıl süre içinde tamamlanıp tapuya tescilinden sonra ödeneceği belirtilmiştir. Sözleşmeyle Kurum gelecek yıllara geçici bir taahhüt altına girmektedir. Bağ-Kur İhale Yönetmeliğinin 80. maddesi, bu tür taahhütlerle ilgili olarak, "Genel Müdürlüğün teklifi, Yönetim Kurulunun kararı üzerine Bakanlıkça verilecek olura dayanılarak hükmü gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi caizdir" kuralını getirmektedir.

Bu kural uyarınca düzenlenen 33.0.1-776 sayılı Genel Müdürlük yazısıyla, 27.12.1978 günlü, 78/409 sayılı Yönetim Kurulu kararının onanması, Sosyal Güvenlik Bakanlığı "olur"una sunulmuş, sanık Hilmi İŞGÜZAR da "olur"u vermiştir (Dosya:B-Dizi: 228).

Bomonti'deki taşınmaz malın satın alma işlemlerinin yürütüldüğü bir sırada 440 sayılı Kanunun 15. maddesi uyarınca hazırlanan, 30.11.1978 günlü, 7/16893 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, "İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Benzeri Kuruluşlara ilişkin 1979 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programı" saptanmıştır. Bu Kararname uyarınca, Sosyal Güvenlik Bakanlığının sanık Hilmi İŞGÜZAR imzasıyla Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne yolladığı 29.12.1978 günlü, 19687 sayılı Genelgede, savurganlığın önlenmesi amacı ile, kuruluşlardan 1979 yılında programa dahil olmayan arsa ve bina alımlarında bulunmamaları istenmiştir. Bu Genelgenin, aynı gün, Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne girişi yapılmıştır. Hilmi İŞGÜZAR'ın imzası da bulunan 30.11.1978 günlü Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca hazırlanan Genelgenin, 1978 yılının son günlerine kadar bekletilip, Yönetim Kurulunca Bomonti'deki taşınmaz malın alınmasına karar verilen 27.12.1978 gününü izleyen gün Bağ-Kur'a yollanması, sanık Cavit DİNÇEL'in alım sırasında gösterdiği aceleciliğin nedenini ortaya koyduğu gibi, sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın tutumunu da yansıtmaktadır. Hilmi

Cavit

E.1981/1

İŞGÜZAR, sorgusunda kasıtlı hareket etseydi tamimi üç gün sonra yollayabileceğini savunmuş ve devamla, "tamim 28 tarihini taşıyor. Doğrudur. Ben de sonra inceledim, baktım. Yalnız tamimden önce her şey tekemmül etmiş, bitmiş" demektedir (Tutanak-Sayfa: 54). Bağ-Kur'da bütçe yılının 1 Ocak'ta başladığı gözönünde tutulduğunda, 1979 yılı yatırım programına ilişkin 30.11.1978 günlü kararname uyarınca hazırlanan genelgenin, 1978 yılının sondan bir önceki mesai günü olan 28 Aralık Perşembe günü yollanması ve bu günden bir gün önce Yönetim Kurulunun satın alma kararı vermiş olması bir rastlantı olarak değerlendirilemez.

Sanık, üyesi bulunduğu Bakanlar Kurulu'nun anılan Kararına dayanak olarak, kuruluşların 1979 yılında programa dahil olmayan arsa ve bina alımlarında bulunmayacakları yolundaki kendi imzasıyla yolladığı Genelgeye rağmen, İhale Yönetmeliği'nin 80. maddesi uyarınca alım kararına "olur" vermek suretiyle, Genelgesine ve Bakanlar Kurulu Kararına ters düşmüştür.

Bakanlar Kurulu Kararı ve Genelge, 1979 yılında programa dahil olmayan arsa ve bina alımlarının durdurulmasını öngörmektedir. Sanıklar Hilmi İŞGÜZAR ve Cavit DİNÇEL, Bomonti'deki taşınmaz mal alımını, Genelge kapsamı dışında bırakmak amacıyla, Bakanlık "olur"unu 1978 yılının son mesai günü olan 29 Aralık Cuma günü verilmiş gibi göstermişlerdir. Oysa, "olur"un 5.1.1979'da verildiği anlaşılmaktadır. Gerçekten de, İhale Yönetmeliği'nin 80. maddesi uyarınca "olur" almak için, sanık Cavit DİNÇEL imzasıyla Sosyal Güvenlik Bakanlığına hitaben yazılan 33.0.1-776 sayılı yazının, sağ üst köşesinde kalemle, 29.12.1978; yazının hemen altında, daktiloyla "UYGUNDUR" 29.12.1978 Hilmi İŞGÜZAR Sosyal Güvenlik Bakanı" yazılı olduğu ve bu kısmın sanık tarafından imzalandığı; yazının sol alt köşesinde ise, "SG/TS-5.1.79" yazısı yer aldığı görülmüştür. Yazının iki yerinde 29.12.1978 tarihi gösterilmişken;

Qulup

E.1981/1

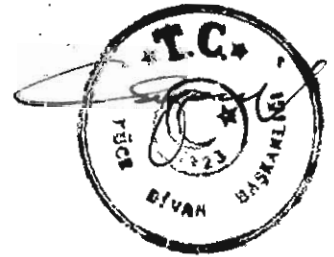
altta, parafların yanında, 5.1.79 tarihinin yer alması konusunda, yazıyı hazırlayıp yazdırtan ve yazıda parafı yer alan Bağ-Kur Emlâk Müdürü Selâhattin GÜRLER şu açıklamada bulunmuştur :

"Genel Müdürümüz Cavit DİNÇEL Bey beni telefonla çağırdılar.... Bakan Beyin içeride yemek yemekte olduğunu, İhale Yönetmeliğimizin 80 inci maddesi gereğince, acele olarak Bakan oluru hazırlamamı emrettiler. Ben oluru, mucibi hazırlamak üzere görev yerine dönmek üzereydim. "Hayır, bu katta, burada hemen hazırlayın. Bakan Bey içeride." dediler. Ben o katta müsvetteyi hazırladım, ikinci bir defa daktilo meselesi çıkmasın diye kendilerine müsvette olarak takdim ettim, "Ufak bir değişiklikten sonra yazdırın, getirin" dediler ve Hukuk Müşavirliğinde daktilo arkadaşına yazdırdım, kendilerine götürüp takdim ettim ve görev yerime döndüm. Ertesi gün bana mucibi getirdiler, "onay tarihi itibarıyla, tarih ve sayı verin, kayda geçirin, dosyasına koyun" dediler. Ben de Genel Müdürümün emrini yerine getirdim. Olay aynen böyle olmuştur... 1978 yılı takvim günleri dolmuş idi. Defterde 28-29 dolduktan sonra 1.1.1979'a geçmiştik, 1-2-3-1979 tarihlerine ait evraklar işlenmişti, bu evrakın, "Bakan'ın onay tarihi itibarıyla kaydet" emrini alınca, 3.1.1979 tarihinden sonraki tarihe boş olan sütuna yazmak durumunda kaldım, dolayısıyla 3.1.1979'dan sonraki bir tarihe isabet ettiğine göre bu evrakın 5.1.1979'da yazılmış olması gerekiyor" (Tutanak-Sayfa: 2068-2070).

Bu belgeyi daktiloyle yazan ve altında parafı bulunan Bağ-Kur Başhukuk Müşavirliği memurlarından tanık Türkan SON, Selâhattin GÜRLER'in ifadesini şöylece doğrulamıştır:

"Bir öğlen vakti idi... Bir müdür bey,... "Bir yazımız var, çok acele yazar mısınız? dedi... Öbür binaya gidecek vaktimiz yok, çok acele

Qus

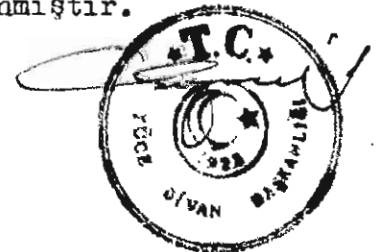

E.1981/1

le olduğu için bunu burada, Genel Müdürün emriyle, yakın bir yerde yazılması gerekiyor, hemen yazdırıp getirin" dedi. Bunu çok iyi hatırlıyorum. O anda istemeyerekten yazdım, o da şimdi gözümün önünde. Yazdım, kendimin üzerinde bir mesuliyet kalmaması için, zaten prensip olarak yazdığım yazılara, bilhassa acele olursa, günün tarihini mutlaka koyarım, parafımın yanına... Yazı içinde neler yazdığımı şimdi hatırlamıyorum, fakat yazıyı yazdıktan sonra parafı mutlaka atarım. Ve günün tarihini doğru olarak atarım. Ondan çok eminim (Tutanak-Sayfa: 2065).

"Bağ-Kur Emlâk Müdürlüğü 1978 yılı iç yazışmalara ait evrak zimmet defterinin incelenmesinden; Selâhattin GÜRLER'in, "Cavit DİNÇEL'den bu evrakı, Bakan'ın onay tarihi itibarıyla kaydet" emrini alınca, 3.1.1979 tarihinden sonraki tarihe, boş olan sütuna yazmak durumunda kaldım, dolayısıyla 3.1.1979'dan sonraki bir tarihe isabet ettiğine göre bu evrakın 5.1.1979'da yazılmış olması gerekiyor" yolundaki ifadesinin doğru olduğu kanısına varılmıştır. Nitekim, 1978 yılı defterine, 769 sayı ile kaydolunan son evrak, 29.12.1978 tarihini taşımaktadır. Ancak, bu tarihten sonra, 1978 defteri hemen kapatılmamış, 770-775 sıra numaraları ile 3.1.1979 günlü beş evrak daha kaydedilmiştir. Defterin son satırına ise, 776 sıra numarasıyla ve günsüz olarak Bakan'ın "olur" verdiği belge kaydedilmiştir. Selâhattin GÜRLER ve Türkan SON'un beyanlarından; "olur" verilen belgenin sol alt tarafında, paraf yanında yazılı 5.1.79 gününden ve zimmet defterine bu belgenin 3.1.1979 günlü belgelerden sonra kaydedilmiş olmasından; "olur"un 5.1.1979 günü hazırlanıp imzalanmasına karşın, 29.12.1978 gününü taşıdığı sonucuna varılmıştır. "Olur", 1978 yılının son mesai günü verilmiş gibi gösterilmekle bu alım, 1979 yılında programa dahil olmayan arsa ve bina alımlarını kapsaklayan Genelgenin kapsamı dışında bırakılmak istenmiştir.

Qulus

E.1981/1

Sanık Hilmi İŞGÜZAR savunmasında bu konuda, şöyle demiştir:

Genel Müdür Altan TUFAN, "müdahil avukatlarıyla ortak düzenledikleri senaryo gereği yönetim kurulu kararlarına ilişkin onay tarihinin 29.12.1978 olmayıp 5.1.1979 olduğunu söyleyerek evrakta sahtekârlık iddiasını ortaya atma görevini de yerine getirmiştir. Bakan hiçbir zaman tarih ile parafla, hiçbir Bakan ama, uğraşmamıştır... Bakanlara gelen her evrak yetkili alt kademe tarafından hazırlanmış, imzalanmış ise süratle imzalanır. Biz bir gecede 60-70 tane kararname imzalarız. Evrakın tarihine de bakmayız. Daha önce konuşulmuştur imzalarız. Evrakın tetkik ve tahkiki yetkili ve görevli alt kademenin işidir" (Tutanak-Sayfa: 4868-4874). Sanık sorgusunda, onay konusu ile ilgili olarak; "Bağkur'da ev kadınlarıyla ilgili bir konu üzerinde çalışırken Genel Müdür, bana getirdi, "Efendim, böyle böyle bir mesele var dedi." Ben de Hüsamettin SEVENGÜL, Emekli General, Yönetim Kurulu Üyesi, ona dedim ki, Hüsamettin Bey, bunlar nedir?" dedim,... dedi ki, "Biz, mahalline gittik,.... burası Bomonti'nin göbeğinde, büyük iyi bir yerdir. Ben de onayladım" (Tutanak-Sayfa:54) demekteyse de, Hüsamettin SEVENGÜL, Bakanla aralarında görüşme olmadığını, onay sırasında da Bakanla bir arada bulunmadıklarını söylemiştir.

Sanık, 5.1.1979 günlü onayın 29.12.1978 gününde verilmiş gibi gösterildiği savının bir tertip olduğunu öne sürmektedir. İlgililerin ifadeleri, bu ifadeleri doğrulayan onay yazısı ve zimmet defteri, 1979 yılında bu tür alımların durdurulması olgusunun tarih değişikliğini zorunlu kılması ve satıcı ile sanığın özel ilişkileri karşısında bu savunma samimi görülmemiştir.

Bakanların kendilerine sunulan yazıları incelemeyen, güntüne bakmadan imzaladıkları yolundaki savunmasına gelince: Onayına sunulan bel-

İşgüzar

E.1981/1

ge, 227 milyon liralık ödemeyi gerektiren bir alımla ilgilidir. Bu önemli nedeniyle alım hakkında kendisine imzadan önce bilgi verildiği de kuşkusuzdur. Bir an için belgenin günsüz ya da yanlış bir günle onayına sunulduğu kabul edilse bile, onayı 5.1.1979 günü verdiği sabit olduğuna göre, en azından bu tür alımların, 1979 yılında durdurulduğunu bilmesi ve belgeyi imzalamaması gerekirdi.

Hilmi İŞGÜZAR onayına sunulan belgeyi Bağ-Kur Genel Müdürlüğünde imzaladığını öne sürerken, sanık Cavit DİNÇEL "olur"un verildiği yer konusunda değişik bir ifade vermektedir, "benim hatırlıyabildiğim kadarıyla daha evvel de gerek soruşturmada, gerek Yüce Divan'da arz ettim, hatırlayabildiğim kadarıyla ben kendilerine makamında bıraktım yazıyı, evet ben makamında bıraktım yazıyı, ama bilmiyorum Bakan o zaman için Genel Müdürlüğe gelmiş, kendisine izah etmiş olabilir" (Tutanak-Sayfa: 2085).

"Olur"un verildiği yer ve o sırada hazır olan kişiler konusunda sanık Hilmi İŞGÜZAR ve Cavit DİNÇEL'in birbirine uymayan ifadelerinin, gerçeği saklamak çabalarından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır. Genel Müdürün yazıyı elden Bakana makamında sunduğu kabul edilse bile izlenmesi gereken yolun bu olmaması gerekir. Gerçekten, Bağ-Kur İhale Yönetmeliğinin 80. maddesi "Bakan"ca değil "Bakanlıkça verilecek olur"dan söz etmektedir. Durum böyle olunca "Olur"un, işin Bakanlık kademelerinde incelenip, uygun görülmesi halinde verilmesi gerekirdi. Bakanın, Sosyal Güvenlik Kuruluşları Genel Müdürlük ve Müsteşarlık kademelerini devre dışı bırakarak, doğrudan "olur" vermesi, olağan sayılamaz.

Sanık Cavit DİNÇEL "olur" belgesi taslağınının 29.12.1978'de hazırlanmasına rağmen araya tatil girmesi nedeniyle daktilo ile yazımının 5 Ocak'ta yapılmış, daktilonun verilen taslağı aynen yazması nedeniyle

Cavit

E.1981/1

de, tarihin 29.12.1978 günlü gösterilmiş olabileceğini öne sürmektedir. Selâhattin GÜRLER ve Türkân SON'un açık ifadeleri, "olur" belgesinin sağ üst köşesindeki 29.12.1978 gününün elle yazılmış olması ve 4 Ocak'tan itibaren belgeler 1979 defterine kaydedilmişken, bu belgenin 1978 defterinin son satırına, 776 sayı ile eklenmesi karşısında, bu olasılık geçerliğini yitirmektedir.

Bağ-Kur'un İktisadî Devlet Teşekkülleri ve benzeri kuruluşlardan olmadığı, bu nedenle de 30.11.1978 günlü Kararnamenin kapsamı dışında kaldığı öne sürülmüştür.

440 sayılı Kanunun 15. maddesi uyarınca hazırlanan 30.11.1978 günlü Bakanlar Kurulu Kararının eki olan "1979 Yılı İktisadî Devlet Teşekkülleri ve Benzeri Kuruluşların Genel Yatırım ve Finansman Programı"na ilişkin listede SSK'ya yer verilmiş olmasına rağmen, Bağ-Kur'un yer almamış olması, söz konusu Kurumun benzer kuruluşlar dışında kaldığını göstermez. Nitekim sanık Bakanın imzasını taşıyan 28.12.1978 günlü Bakanlık Genelgesi bu kararnamceye dayanılarak yayımlanmıştır. Genelgede : "... 440 sayılı Yasanın 15inci maddesi uyarınca hazırlanan ve bir örneği ekte gönderilen 30.11.1978 gün ve 7/16893 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Benzeri Kuruluşlara ilişkin 1979 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programı" saptanmış bulunmaktadır. 1979 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programı ile hazırlanan kararlar çizelgesinde Bakanlığımızı ilgilendiren hususlardan Genel Müdürlüğünüz ile ilgili olarak" denildikten sonra "... kuruluşlar... programa dahil olmayan arsa ve bina alımlarında bulunmayacaklardır." biçiminde talimat verilmek suretiyle Bağ-Kur benzer kuruluşlar arasında mütalâa edilmiştir. Esasen, Devletin tüm iktisadî ve sosyal politikasını yine Devletin malî olanakları çerçevesinde yönlendirmek mevkiinde

Adı

E.1981/1

olan Hükümetçe alınmış karara belli bir Devlet görevi ve politikasını gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş bir kamu kurumunun uymaması düşünülemez. Bu nedenlerle Bağ-Kur'un benzer kuruluşlar arasında sayılmayacağına ilişkin savunma varit görülmemiştir.

Sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın, yolsuzluk savları karşısında denetim görevini yerine getirmesindeki tutumu üzerinde de durmak gerekmektedir:

Bağ-Kur'ca gerçekleştirilen taşınmaz mal alımı nedeniyle yapıldığı öne sürülen yolsuzlukların 16-17 Nisan 1979'da Bakanlar Kurulunda görüşülmesi üzerine, sanık Hilmi İŞGÜZAR, 18.4.1979 günlü Genelge ile, denetim yapılmasını sağlamak zorunda kalmıştır. Hilmi İŞGÜZAR'ın, hiçbir inceleme yapılmadan daha başlangıçta "dedikodusal propagandalar" olarak nitelediği yolsuzluk savlarının incelenmesi için yolladığı Genelgede, şöyle bir bölüm yer almaktadır :

"Bu tetkikatın anlamı, demek değildir ki bu güzide müesseselerimizde yolsuzluklar vardır. Aksine gerçek dışı ve hiçbir isnada dayanmadan sırf müesseseleri ve kişileri yıpratmaya yönelik ülke çapındaki propagandaların sona ermesi milletin malı olan kuruluşların üzerlerindeki siyasal çekişmelerin sona erdirilmesidir" (Dosya:B-Dizi:416-415). Böylece, sanık Hilmi İŞGÜZAR, bir yandan zorunlu olarak denetim yapılmasını isterken, öte yandan incelenecek yolsuzlukların "Gerçek dışı ve hiçbir isnada dayanmadan sırf müesseseleri ve kişileri yıpratmaya yönelik" propagandalardan ibaret olduğu biçimindeki yargısıyla, denetim görevini yerine getirecekleri yönlendirmeyi amaçlamıştır.

Bu Genelgeye istinaden Bağ-Kur Genel Müdürü Cavit DİNÇEL, 19.4.1979 günlü "Teftiş Kurulu Başkanlığına" başlıklı yazısıyla Kuruma mal edilen "her türlü gayrimenkullerle, ihale suretiyle alınan menkul-lerin alım işlemlerinin, Teftiş Kurulu Başkanlığınca teşekkül ettirilecek bir Müfettiş grubuna incelettirilmesini" istemiştir (Dosya:B-Dizi:417).

Cavit

E.1981/1

Bu yazı gereğince Teftiş Kurulu Başkanı Hüseyin SARGIN, 19.4.1979 günlü bir yazıyla alımların "usul ve mevzuata uygunluğunu" incelemek üzere dört kişilik bir denetçi grubunun görevlendirilmesini Cavit DİNÇEL'in onayına sunmuş, Cavit DİNÇEL de bunu uygun bulmuştur (Dosya:B-Dizi: 418).

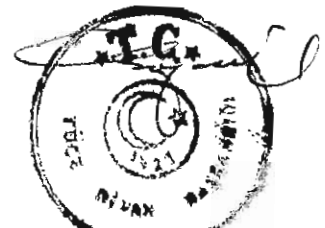
Anılan yazıda yer alan "usul ve mevzuata uygunluğu yönünden yapılacak denetim" sözlerinin anlamı, Teftiş Kurulu Başkanının hazırladığı "Genel Müdürlüğe" başlıklı, 25.4.1979 günlü bir onayla açıklık kazanmıştır. Onayda, "Makamca gayrimenkul alım işlemlerinin sadece dosyaları üzerinde, usul yönünden incelemeye tabi tutulması istenmiş bulunduğu" denilmektedir.

Teftiş Kurulu Başkanı da 26.4.1979 günlü yazıyla, Başmüfettişten 25.4.1979 günlü onay uyarınca, incelemelerin "sadece dosyaları üzerinde, usul yönünden" yapılmasını istemiştir (Dosya:B-Dizi:421).

Başmüfettiş Aydın ŞİPAL, bu yazı üzerine, 26.4.1979 günlü bir yazıyla, incelemelerin "gayrimenkullerin bulunduğu mahallere gidilerek, geniş kapsamlı bir şekilde mi yürütüleceği yoksa, sadece Genel Müdürlükteki dosyalarında mevcut belge ve vesika üzerinde tetkikat yapılmakla mu iktifa edileceği hususunda tereddüde düşüldüğünden" söz ederek durumu yeniden Teftiş Kurulu Başkanlığından sormuştur (Dosya:B-Dizi: 422). Teftiş Kurulu Başkanı, 2.5.1979 günlü yazıyla, incelemenin dosyalarda mevcut belgeler üzerinden yapılması gerektiğini yinelemiştir (Dosya:B-Dizi: 423).

Müfettişlerce dosya üzerinde yapılan çalışmalar sonucu bir "inceleme raporu" düzenlenmiştir. Bomonti'deki suç konusu taşınmaz mal alımı dışında, 9 ayrı taşınmaz mal alımının daha incelendiği raporda, çeşitli dilek ve eleştiriler yer almış, ancak, Bomonti'deki arsanın peşin

Şişir

E.1981/1

alınmasına karşılık % 25 değer artışının toplam bedelden düşülmemesindeki yolsuzluğa değinilmekle yetinilerek, bu konuda ceza ya da hukuki sorumluluktan söz edilmemiştir (Dosya:B-Dizi: 127-65). Esasen raporu düzenleyen Kurum denetçilerinin, Genel Müdür ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında işlem yapmaya yetkileri de yoktur.

Öte yandan, anılan Bakanlık Genelgesinde, "Kurumlar Müfettişlerinin yetkilerini aşan konular saptandığında, bunların soruşturmasına devam edebilmek için Bakanlığımıza bildirilmesi" denilmesine, aynı şekilde Bakanlığa yazılan 26.4.1979 günlü Genel Müdürlük yazısında, düzenlenecek raporun Bakanlığa yollanacağı belirtilmesine (Dosya:B-Dizi:311) karşın, rapor Genel Müdür tarafından Emlâk Müdürlüğüne yollanmış, Bakanlığa sadece bilgi verilmekle yetinilmiştir (Dosya:B-Dizi:425-427). Bu rapor, Sosyal Güvenlik Bakanlığına, bir yıl sonra, 24.7.1980 günlü talep üzerine gönderilmiştir (Dosya:B-Dizi: 128).

Sanık Hilmi İŞGÜZAR, teftiş konusuyla ilgili olarak şöyle savunma yapmıştır :

"Aydın ŞİPAL bu da müfettiş başmüfettiş; ifadesinde bakanın 4 no.lu, yani 18.4.1979 tarih ve 4 numaralı teftişle ilgili genelgemi kastederek 4 no.lu emrime göre, teftiş yaptığını ve teftiş raporunu 14.6.1979 tarihinde Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne tevdi ettiğini beyan etti. Katılmacılar da "bakan teftişi önleyebilmek için her türlü dosya üzerinden tahkikat yaptırdı, yapılan tahkikatı uyuttu" demişlerdi. Dikkatinize arz ediyorum 14.6.1979 tarihinde müfettiş raporunu tanzim etmiş, bitirmiş genel müdürlüğe vermiş. Ben 7 Haziran 1979'da istifa etmişim, benim istifa etmemden 7 gün sonra, Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne rapor geliyor. Uyutan kim, takip etmeyen kim?"

Gerçekten, 18.4.1979 günlü Genelge'ye dayanarak başlatılan denetim üzerine düzenlenen inceleme raporu, 14.6.1979 gününü taşımaktadır.

İşgüzar

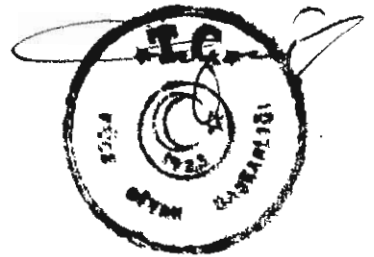

E.1981/1

Rapor düzenlemesinde bir gecikme söz konusu ise bunun başlıca nedeni, anılan Genelge ile sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın Bakanlığı zamanında gerçekleştirilen tüm alımların denetime tabi tutulmasının istenmesidir. Sanık gerçekten etkili bir denetim yaptırtmak isteseydi, bunu, Bakanlar Kurulunun zorlamasından, işin basına yansımından önce başlatır, tüm alımları denetletse bile Bomonti'deki gibi yolsuzluk iddiaları bulunan alımlara ilişkin denetimlere öncelik verilmesini ister, denetimin bir an önce sonuçlandırılması için girişimde bulunurdu. Öte yandan, Bakanlık denetçilerini devreye sokup, hakkında yolsuzluk iddiası bulunan Bomonti'deki taşınmaz mal alımı için Soruşturma raporu düzenlemek yerine, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Genel Müdür hakkında bir işlem yapmaya yetkileri olmayan Bağ-Kur denetçilerinden alımların incelenmesinin istenmesi de işin bilinçli olarak sürüncemede bırakılması amacını güttüğü kanısını vermektedir. Genel Müdür ise, Genelgeyle verilen yolsuzluk iddialarının "gerçek dışı ve hiçbir isnada" dayanmadığı yolundaki görüş doğrultusunda işi yönlendirmiş, hakkında yolsuzluk söylentisi olsun olmasın tüm alımların incelenmesini, incelemenin dosya üzerinde yapılmasını sağlamış, buna rağmen saptanan yolsuzluklar hakkında ise herhangi bir işlem yapmamıştır.

Malatya ve Üsküdar'daki taşınmaz mal alımlarında, mevzuatın alım işlemlerinin herhangi birisine Bakanın doğrudan katkısını öngörmemesi nedeniyle, bu işlemlerin oluşması düzeyinde maddî bir eylemi görülmeyen sanık Bakan Hilmi İŞGÜZAR; Bağ-Kur İhale Yönetmeliği'nin 80. maddesi uyarınca Bomonti'deki taşınmaz malın alımı için "olur" vermekle, satın alma işlemlerinin tamamlanmasına doğrudan katılmıştır. Sanık, 5.1.1979 da verilen olur'u 29.12.1978'de verilmiş gibi göstererek, bu alımın, üyesi bulunduğu Bakanlar Kurulunun taşınmaz alımlarını durduran Karar-

[Handwritten signature]

E.1981/1

namesi kapsamı dışında kalmasına göz yummuştur. İhale Yönetmeliği'nin 80. maddesinde "Bakanlıkça" verilecek "olur" dan söz edilmesine karşın, sanık Bakan, Bakanlık kademelerini devre dışı bırakmış, böylece ilgili birimlerin bu alımın Bağ-Kur için gerekli olup olmadığı, alım işlemlerinin mevzuata uygun biçimde yapılıp yapılmadığı, alımın Bakanlık Genelgesine ters düşüp düşmediği konularının incelenmesini önlemiştir. Aynı şekilde, denetim mekanizmasını yolsuzluk savlarının Bakanlar Kurulunda görüşüldüğü 16-17.4.1979 gününe kadar işletmediği, bu mekanizmayı işletmek zorunda kaldığı 18.4.1979 günlü Genelgeyle de, işin örtbas edilmesi için Genel Müdürlüğü yönlendirdiği anlaşılmıştır. Öte yandan, denetimin, Genel Müdür ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında işlem yapmak yetkisi bulunmayan Kurum denetçilerine yaptırılmasını istemekle, etkisiz kalmasına neden olmuş ve sonuca bağlanması için bir girişimde bulunmamıştır.

Sanığın bu tutumunun Kazım ERDEM'le daha önce açıklanan ilişkilerinden kaynaklandığı, böylece görevini kötüye kullandığı sonucuna varılmıştır.

g) SANIK KAZIM ERDEM'İN EYLEMLERİ

Malatya ve Üsküdar'daki Mustafa Kemal DERİNKÖK'e ait taşınmaz malların SSK'ya satımı işini takip eden sanık Kazım ERDEM'in, Bakan Hilmi İŞGÜZAR ve Kurum yetkilileriyle kurduğu sıkı ilişkiler ve onlara zaman zaman sağladığı çıkarlar sayesinde bu satışları, birtakım yolsuzluklar yapılması ve bu yolsuzluklara göz yumulması yoluyla gerçekleştirdiği ilgili bölümlerde belirtilmiştir. Sanık Kazım ERDEM, aynı ilişkilerden güç alarak bu kez, kendisine ait Bomonti'deki taşınmaz malı önce SSK'ya satmayı denemiş, ortaya bazı engeller çıkması üzerine, Kurum'dan önerisini geri alıp Bağ-Kur'a vermiştir. Bağ-Kur Genel Müdürü Cavit DİNÇEL ise, taşınmaz malın alınması amacıyla, mevzuatı zorlayarak ve birtakım yolsuzluklarla, kısa sürede bu alımı gerçekleştirmiştir. Söz-

Q. J. K.

E.1981/1

leşmenin akte d ilmesinden sonra, arsa bedelinin tamamı ve inşaat bedelinin dörtte biri satıcıya ödenmiştir. Buna karşın, sanık kısa süre sonra uyumsuzluk yaratmak için yeni istemlerde bulunmuş, inşaatı tamamlamadığı gibi tapu kaydının iptali ve sözleşmenin feshi için Bağ-Kur aleyhine dava açmıştır. Hiç peşin almadan anahtar tesliminden sonra bedeli ödemek üzere satış görünümünde işe başlayan sanık Kazım ERDEM'in, arsa parasının ödenmesine ve inşaat bedelinin dörtte birinin avans olarak verilmesine karşın bu işi bitirmemesinden, işe, Hilmi İŞGÜZAR ve Cavit DİNÇEL'den göreceği kolaylıklara güvenerek atıldığı anlaşılmaktadır. Bakan ve Genel Müdürün görevlerinden ayrılmalarından sonra, Kurum'da kendi yararına yolsuz işlemler yaptırma olanağı bulamayan sanık, anlaşmazlık çıkararak işi yarıda bırakmıştır.

Sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın; 30.12.1978 - 2.1.1979 günleri arasında Kazım ERDEM hesabına Hilton Oteli'nde kalmasından dönüşünden üç gün sonra, 5.1.1979'da Bomonti'deki taşınmaz mal alımına, alımları durduran kendi genelgesi ve Bakanlar Kurulu Kararına karşın, "olur" vermesi ve bu "olur"un 29.12.1978'de verilmiş gibi gösterilmesi, alımın doğrudan doğruya bu ilişkilerden kaynaklandığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak; sanık Kazım ERDEM'in, Malatya ve Üsküdar alımlarında olduğu gibi, Bomonti'deki alımda da karşılıklı çıkar ilişkileri nedeniyle Bakan üzerinde kurduğu etkiyi ve Bakanla olan ilişkisinden aldığı gücü kullanarak, isteklerinin Bakan ve Genel Müdür tarafından gerçekleştirilmesini sağladığı, böylece görevi kötüye kullanma suçuna azmettiren olarak katıldığı anlaşılmıştır.

Malatya, Üsküdar ve Bomonti'deki taşınmaz mal alımlarında sanıklar Hilmi İŞGÜZAR ve Kazım ERDEM'in eylemleri ayrı ayrı incelenmiştir. Cumhuriyet Başsavcısı, bu alımlardaki yolsuzluklar nedeniyle sanık Hilmi İŞGÜZAR hakkında:

[Handwritten signature]

E.1981/1

".... Hilmi İŞGÜZAR Sosyal Güvenlik Bakanı bulunduğu dönemde Bakanlar Kurulunun bir üyesi olması nedeni ile Bakanlığına bağlı kuruluşların, kanun ve yönetmeliklerine ve Bakanlar Kurulu kararlarına uygun davranmalarını sağlamakla görevli olduğu halde, açıklanan nedenlerle bu kuruluşların aksine davranmalarına göz yummakla kalmamış, yöneticilerin eylemlerine de bazı yönlerden katılmıştır. Böylece kurumların milyonlarca lirasının ölü yatırımlara yatırılmasına ve aynı zamanda zararına sebebiyet vermiştir.

Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İŞGÜZAR'ın bu husustaki davranışlarının nedeni ifadeleri aynen okunan şahitlerin beyanlarında da belirlenen ve dosyaya ibraz olunmuş veya otellerden getirilmiş belgelerle de açıklık kazanan ilişkilere dayanmakta olup, görevin kötüye kullanılması yolundaki kasıt üst düzeye ulaşmaktadır.

Bu itibarla;

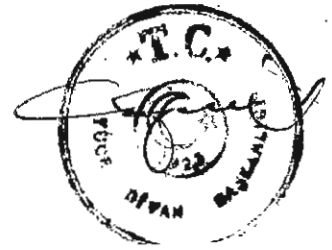
Hilmi İŞGÜZAR'ın eylemine uyan TCK.nun 240, 80 inci maddesine göre cezalandırılmasını, kastının derecesi ve eylemin vahameti nazara alınarak ceza tayininde maddedeki cezanın azami haddinin gözönünde bulundurulmasını" istemiştir.

Esas hakkındaki düşüncenin Kazım ERDEM ve Mustafa Kemal DERİNKÖK'le ilgili bölümü de şöyledir:

"Bu kişiler, başta Hilmi İŞGÜZAR olmak üzere her iki Kurumun Genel Müdürleri ve SSK Yönetim Kurulu üyesi Hamdi NUHOĞLU ile çeşitli yollarla ilişki kurmuş, otel masrafları, terzi paraları, mobilye borçları ödemek suretiyle onları işlerini yürütecek düzeyde etkileri altına almışlardır.

Her ne kadar haklarında rüşvet vermek suçundan dolayı dava açılmışsa da, eylemlerinin takdiri Yüce Divan'a ait bulunmakla beraber biz

Özdeş

E.1981/1

onların bu yoğun hareketlerini ve eylemlerini görevi kötüye kullanmaya azmettirme olarak mütalâa etmekteyiz.

Davranışları ve eylemleri sonucu olarak Hilmi İŞGÜZAR, Mustafa ENGİNSU ve Hamdi NUHOĞLU onların isteklerini yapmak zorunluğunu duymuşlardır.

Bu itibarla;

... Kazım ERDEM'in hareketine uyan TCK. 64/2, 240 ve 80 inci maddeleri gereğince cezalandırılmasına, ceza tayin edilirken olayların vehameti nazara alınarak sözü edilen maddede öngörülen cezanın azami hadininin gözönünde bulundurulmasını arz ederim."

Milli Güvenlik Konseyi'nin 2.2.1981 günlü 8 sayılı Kararına dayanak olan Soruşturma Komisyonu Raporunda sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın, Malatya, Üsküdar ve Bomonti'deki taşınmaz mal alımlarında sanık Kazım ERDEM tarafından ödenen otel masrafı karşılığında, yolsuzluk savlarına rağmen haiz olduğu denetim görevini yapmamak ve Bomonti'de Bağ-Kur'ca satın alınan taşınmaz mal için, Bakanlar Kurulu kararı ve 28.12.1978 tarihli tamim ile oluşan nizam uyarınca olur vermemesi gerekirken, nizam hıfına olarak olur vermek suretiyle rüşvet suçunu işlediği ileri sürülmüştür.

Yapılan yargılama sonunda:

Sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın Bakanlığı döneminde ve daha sonra, İstanbul Hilton ve Carlton Otellerinde gerek kendisinin gerek oğlu Hasan İŞGÜZAR'ın birçok kez kaldıkları, yüzbinlerce lirayı bulan otel masraflarının sanık Kazım ERDEM tarafından ödendiği, aynı sanığın Hilmi İŞGÜZAR'ın terzi ücretini ve oğlu Hasan İŞGÜZAR'ın mobilya bedelini de ödediği sabit olmuştur.

Bununla beraber, ailevi ilişkilerden kaynaklandığı ileri sürülen

Çalış

E.1981/1

özel yakınlıklar içinde bulunan sanıklar arasında bir rüşvet anlaşması yapıldığı ve Kazım ERDEM'ce ödenen paraların ve Hilmi İŞGÜZAR'ın yolsuz işlemlerinin bu rüşvet anlaşmasının gereği olduğu yolunda mahkûmiyete yeterli delil elde edilemediği gibi sağlanan karşılıklı yararlar arasındaki nisbetsizlik de bu kanaati kuvvetlendirmiştir. Ayrıca sanık Hilmi İŞGÜZAR adına İsviçre'de bir bankaya para yatırıldığı yolundaki savlar da kanıtlanamamıştır. Bu nedenlerle Kazım ERDEM'in sanık Bakan yararına yaptığı tüm ödemelerin takip edeceği her işin kolaylıkla yürütülmesini sağlamak ve Bakanı sürekli etkisi altında bulundurmak amacına yönelik olduğu kanısına varılmış ve böylece sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın eylemi görevi kötüye kullanmak, buna bağlı olarak sanık Kazım ERDEM'in eylemi de bu suça azmettiren olarak katılmak biçiminde kabul edilmiştir.

Sanık Hilmi İŞGÜZAR ve Kazım ERDEM'in eylemleri Malatya, Üsküdar ve Bomonti'deki taşınmaz mal alımları ile ilgili suçları ayrı ayrı zamanlarda işlenmiş olmakla beraber bir suç işleme kararının icrası cümlesinden olarak kanunun aynı hükmünün bir kaç kez ihlali niteliğinde görülmüş her iki sanık hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesiyle birlikte 80. maddesinin uygulanması da gerekmiştir.

Suçun işleniş biçimi ve Kurumların uğradığı zararların miktarı gözönünde tutularak gerek Hilmi İŞGÜZAR'a gerek buna bağlı olarak Kazım ERDEM'e aşağı sınıрын üzerinde bir ceza verilmesi uygun görülmüştür.

Ayrıntıları ve dayanakları yukarıda açıklanmış üzere:

1- Sosyal Güvenlik eski Bakanı sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın; SSK tarafından Malatya ve Üsküdar'da ve Bağ-Kur tarafından İstanbul - Bomonti'de gerçekleştirilen taşınmaz mal alımları nedeniyle görevini kötüye kullandığı;

Sanık Kazım ERDEM'in; Malatya, Üsküdar ve İstanbul - Bomonti'de

Adı

E.1981/1

ki taşınmaz mal alımlarında eski Bakan sanık Hilmi İŞGÜZAR'ın görevi kötüye kullanma suçuna azmettiren olarak katıldığı;

SSK eski Genel Müdürü sanık Mustafa ENGİNSU'nun Malatya ve Üsküdar'daki taşınmaz mal alımları nedeniyle görevini kötüye kullandığı;

SSK Yönetim Kurulu eski üyesi sanık Hamdi NUHOĞLU'nun Üsküdar'daki taşınmaz mal alımları işlemlerinde görevini kötüye kullandığı;

Sanık Mustafa Kemal DERİNKÖK'ün; Üsküdar'daki taşınmaz mal alımları işlemlerinde Hamdi NUHOĞLU'nun görevi kötüye kullanma suçuna azmettiren olarak katıldığı;

SSK Emlâk İşleri eski Daire Başkan Yardımcısı ve Malatya arsaları Ekspertiz Kurulu Başkanı Nihat BİLGİN'in, görevini kötüye kullandığı;

SSK Yönetim Kurulu eski üyeleri Fehmi CÖNK, Ekrem ÖZKILIÇ, Mehmet AKGEMCİ, Refik BAYDUR, Savaş BENLİ ve Mehmet Selami ÇEKMEGİL'in Üsküdar'daki taşınmaz mal alımlarında görevi savsaklama suçunu işledikleri;

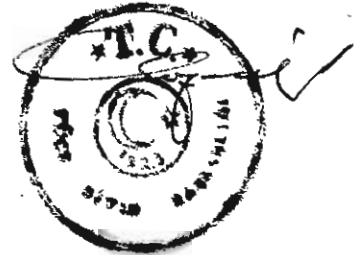
Bağ-Kur eski Genel Müdürü Cavit DİNÇEL'in, İstanbul - Bomonti'deki taşınmaz mal alımında görevini kötüye kullandığı;

Sübuta erdiğinden mahkûmiyetlerine;

2- Sanık Mustafa ENGİNSU'nun, taşınmaz mal alımlarında, hizmet nedeniyle inancı kötüye kullandığı hususunda delil bulunmadığından;

Sanık Hamdi NUHOĞLU'nun, taşınmaz mal alınması işlemlerinde hizmet nedeniyle inancı kötüye kullandığı hususunda delil bulunmadığından;

SSK Yönetim Kurulu üyeleri Ahmet Fuat AZMİOĞLU, Fehmi CÖNK, Ekrem ÖZKILIÇ, Mehmet AKGEMCİ, Refik BAYDUR ve Savaş BENLİ'nin Malatya'da taşınmaz mal alımı işlemlerinde görevlerini kötüye kullandıkları sübuta ermediğinden ve hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanma suçununun

Çelme

E.1981/1

öğeleri bulunmadığından;

SSK Emlâk İşleri eski Daire Başkan Yardımcısı ve Malatya arsaları Ekspertiz Kurulu Başkanı Nihat BİLGİN'in, hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanma suçundan;

Sanıklar Ekspertiz Kurulu Üyeleri Mehmet Nabi DOĞU, Muhsin ÖZEL ve Recep GÖREY'in görevi kötüye kullanma ve hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanma suçlarından;

SSK Yönetim Kurulu üyeleri Fehmi CÖNK, Ekrem ÖZKILIÇ, Mehmet AKGEMCİ, Refik BAYDUR, Savaş BENLİ ve Mehmet Selami ÇEKMEGİL'in Üsküdar'da taşınmaz mal alımı işlemlerinde hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanma suçlarının yasal öğeleri bulunmadığından;

Sanık Ahmet Fuat AZMİOĞLU'nun, Üsküdar arsaları alımı işlemlerine katılmamış bulunması nedeniyle üstüne atılan suçlardan;

Bağ-Kur Yönetim Kurulu üyeleri Hüseyin Hüsnü ÇINAR, Ahmet Memduh ÜREYEN, Fikret ÇORUH, Hüsamettin SEVENGÜL, Fehmi GENÇ; Fiyat Takdir Komisyonu Başkan ve Üyeleri Yalçın ÖZALP, Mustafa SİVRİOĞLU, Şevket ÇORBACIOĞLU; İstanbul Böge Müdürü Mustafa Zeki ÇINAR; Şube Müdürü Mustafa Bülent ULUÇ; Satınalma Komisyonu Başkan ve Üyeleri Yalçın TURAN, Seyfi BOZAN, Seyit Abdullah TANRIKULU, Bekir ULUSOY, Fikriye CENAN ve Emlâk Müdürü Selahattin GÜRLER'in hükümlülüklerine yeter delil bulunmadığından;

Beraatlarına;

Karar verilmesi gerekir.

II- EŞREFFAŞA, BOYABAT VE SİNOP İNŞAATLARI İLE İLGİLİ
YOLSUZLUKLAR

İDDİALAR

A) Soruşturma Komisyonu Raporunun ilgili bölümünde :

İşler

E.1981/1

"a) Eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR hakkında :

.....

" Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü adına tesis edilmekte olan hastane inşaatlarının ihale edildiği Müteahhit Ali YILDIZ'dan; yukarıda detaylı izah edildiği üzere üst yönetici sıfatıyla haiz olduğu denetleme görevini müteahhit lehine kullanması ve fazla istihkak almasını sağlaması karşılığında, oğlu Hasan İŞGÜZAR aracılığıyla ve oğlu adına bir apartman dairesi alması suretiyle "Rüşvet" suçunu işlediğinden TCK. nun 213/2, 225;

b) Ali YILDIZ'ın

1- Üst derece yöneticisi olan ve bu görevinden dolayı Kurumlar üzerinde haiz olduğu denetim görevini kendi lehine kullanmasını temin yolunda eski Bakana menfaat sağlamak suretiyle rüşvet vermek suçunu işlediğinden TCK. nun 220;

2- Sinop, Boyabat ve İzmir Esrefpaşa Hastanesi inşaatları ile ilgili olarak müteahhit defalar sahte Hakediş Raporları düzenlemek suretiyle, sahte evrak tanzimi suçunu işlediğinden TCK. nun 342, 80;

c) Hasan İŞGÜZAR'ın Ali YILDIZ tarafından Bakan adına verildiği kabul edilen rüşvetin alınmasına aracılık etmek suçundan, TCK. nun 226'ncı maddesi delâletiyle aynı Kanunun 213/2 ve 225, 65/3;

d) Bekir Sami AKAY'ın Sahte Hakediş raporlarını imza etmeyen Kontrol mühendislerini eski Bakanın isteği istikâmetinde imzaya zorlamak ve imza etmeyenlerin yerlerini değiştirerek, sahte Hakedişlerin ödenmesini sağlamak suretiyle TCK. nun 240 ve 80;

e) Mustafa ENGİNSU'nun: SSK Sinop Hastane ve Sağlık Koleji inşaatı ihalesinin Mevlüt HAMZAOĞLU Firmasında kalması üzerine

Yıldız

E.1981/1

ihale bedelini en az % 15 daha kıracağıını beyanla, yeniden ihale teklifinde bulunan ve bu maksatla 6.014.000 TL. teminat yatıran Müteahhit Ali YILDIZ'ın, ahiren bu teklifinden vazgeçmesi üzerine, irat kaydedilmesi gereken teminatı irat kaydettirmeyerek iadesini sağlamak, ayrıca 500.000.-TL. nı aşan işlerden olduğu cihetle 4792 sayılı SSK Kanununun ilgili hükmü uyarınca Kurul Kararını gerektiren bu konuyu Yönetim Kuruluna götürmemek suretiyle TCK. nun 240;

f) SSK İzmir - Eşrefpaşa Hastane İnşaatının Kontrol Mühendisi Cahit ÖZKARA'nın; Müteahhit Ali YILDIZ ile birlikte müteaddit sahte Hakediş raporlarını düzenleyerek TCK. nun 342 ve 80 ;

g) SSK Sinóp - Boyabat Hastane İnşaatının Kontrol Mühendisi Sedat ZAİM'in; Müteahhit Ali YILDIZ'la beraber müteaddit sahte Hakediş raporlarını düzenlemek suretiyle TCK. nun 342 ve 80;

h) SSK. nun görevli ve sorumlu personelinden olan;

- 1- Abdürrahim TERZİOĞLU,
- 2- Erol SÜER,
- 3- Şeref ŞAHİN,
- 4- Kâmil TELCİ,
- 5- Vahit ERUZ,
- 6- Şevki ÜLER,
- 7- Adnan KILIÇ'ın;

Konusu suç teşkil eden emrin icra edilemeyeceğine dair Anayasa'nın 125/2 nci maddesini dikkate almadan, Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İŞGÜZAR tarafından vaki olup, Bekir Sami AKAY aracılığı ile kendilerine intikal ettirilen istek doğrultusunda, sahte olduklarını bildikleri Hakedişleri onaylamak suretiyle TCK. nun 240;

Maddelerine uyan suçları işledikleri cihetle, eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR ve Bakana teb'an adı geçen ilgililer hakkında,

Şahin

E.1981/1

Anayasa'nın 90 ve TC Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İçtüzüğü'nün 20 nci maddeleri uyarınca son tahkikatın açılarak Yüce Divana (Anayasa Mahkemesi) sevklerinin gerektiği;" belirtilmiştir.

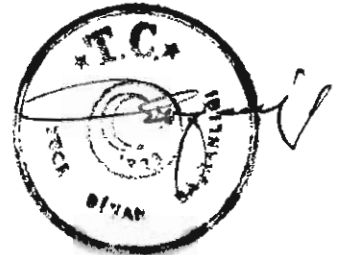
B) Sanıklar Hacı ANIT, Metin KÖŞÜK, Zafer Seçim TUNCER, Kemal TURAN, Rafet AÇIKGÖZ, Bekir AYKAÇ, Atilla BİLEN, Sinan ERDOĞAN ve Aziz TELCİ hakkında Ankara Cumhuriyet Savcılığınca 21.5.1981 günlü, 1981/10428 esas sayılı iddianame ile Ankara 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde kamu davası açılmıştır. İddianamede :

"1- Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından İzmir Eşrefpaşa hastanesi inşaatı ile ilgili olarak, Sosyal Güvenlik Bakanlığı teftiş kurulunun 3.08/80-1 sayılı raporunda belirtildiği üzere :

Eşrefpaşa tesbit heyeti üyeleri olarak görev yapan Metin KÖŞÜK ve Hacı ANIT'ın heyetlerin oluşumu, kontrol mühendisi ile Müteahhit'in birlikte tesbit çalışmalarına mani olmak esnasından kaynaklanarak klas değişikliği ihbarını yeniden müteahhit-kontrol mühendisi beraberliğine bırakmakla usulsüzlüklere, dolayısıyla kurumun zarara uğratılmasına sebep oldukları, böylece görevlerini kötüye kullandıkları ve fiillerinin TCK. nun 240. maddesine uygun olduğu,

İnşaatlarla ilgili ilk hazırlıklar ve hafriyat olayında sanıklar Zafer Seçim TUNCER, Kemal TURAN'ın yer tesbit heyeti olarak mevcut İller Bankası haritasını arazi üzerinde tümü ile kontrol etmeden geçiştirdikleri, mucip emrinin gereğini yapmadıkları, inşaat sözleşmesi eki, inşaat ve tamirat işlerine ait genel şartnamenin 11. maddesindeki hükme uymak suretiyle röperli bir vaziyet plânı düzenlemedikleri, sonuçta bir tutanak tanzim etmedikleri, bunun için müteahhit'e, başlangıçta bize tasdikli bir plânko te verilmemiştir, deme fırsatını sağladıklarını, böylece faaliyetin düzensiz yürütülerek Kurumun zarara uğratılmasına neden oldukları, bu suretle görevlerini ihmal ettikleri cihetle fiille-

Çağrı

E.1981/1

rinin TCK. nun 230. maddesine uygun olduğu,

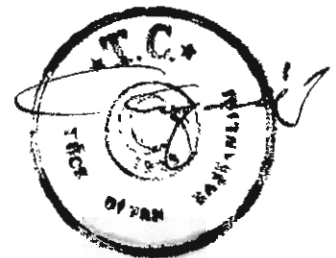
Hafriyat ve malzeme nakliye olayındaki sorumluları olarak Metin KÖŞÜK ve Hacı ANIT'ın, Eşrefpaşa inşaatı klas ve nakliye mesafelerinin tesbit heyeti olarak görev yaptıkları, kontrol mühendisi, müteahhit işbirliği uygulamasının mahzurlarını ortadan kaldırmak için mezkur heyet oluşturulmuş iken, heyet mensuplarının nakliye mesafesi tesbit işini, eskisi gibi tekrar kontrol mühendisi - Müteahhit beraberliklerine bırakmalarının kurumun zarara uğratılmasına vesile teşkil ettiği, bu nedenle görevlerini kötüye kullandıkları cihetle fiillerinin TCK. nun 240. maddesine uygun olduğu...

Hakediş raporlarını kontrol eden Rafet AÇIKGÖZ, Metin KÖŞÜK, Bekir AYKAÇ, Atilla BİLEN, Sinan ERDOĞAN'ın ünitelerine kontrol edilmek üzere intikal eden Eşrefpaşa inşaatına ait hakediş raporlarına hakiki kodlarla tanzim edilmediğini bildikleri tasdiksiz plânkoteler üzerinden denetledikleri, gerçek manada kontrol yapabilmelerini sağlayacak olan geçerli belgelerin hazırlanmasında gayret göstermedikleri, hakediş raporları üzerine bizzat koydukları, ikaz edici notlara rağmen, Kurumu zarara sokan ödemelere müsaade ederek görevlerini kötüye kullandıkları cihetle fiillerinin TCK. nun 240. maddesine uygun olduğu,

2- S.S. Kurumu tarafından Boyabat'ta başlatılan hastane inşaatı ile ilgili olarak, Sosyal Güvenlik Bakanlığı Teftiş Kurulunun 3.08/80-2 sayılı raporunda belirtildiği üzere;

Hafriyat klasının tespiti ve bu tespiti yapan heyetlerin teşekülü olayında görevli Hacı ANIT ve Aziz TELCİ'nin, çeşitli kaynaklarca yapılan çalışmalar sonucunda arazinin karakteri kaya niteliği arzemediği veya çok düşük bir yüzdeyi ihtiva ettiği tesbit edildiği, adı geçen heyet üyelerinin yumuşak kaya oranı % 10 dan % 60 a çıkartmak sure-

Qshur

E.1981/1

tiyle kurumu zarara uğrattıkları, görevlerini kötüye kullandıkları cihetle fiillerinin TCK'nun 240. maddesine uygun olduğu,

Hakedişleri tetkik ve onaylayanların sorumluluğu olarak kontrol elemanı Atilla BİLEN'in mükerrer ödemeye sebebiyet veren düzeltmeyi müteber kabul ederek görevini kötüye kullandığı cihetle fiilinin TCK'nun 240. maddesine uygun olduğu, bahse konu teftiş kurulunun raporları, ifadeler ve tüm evrak müderecatı ile tesbit edilmiştir.

Soruşturma Komisyonununun 9/1 sayılı raporunda belirtildiği üzere eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR, Kazım ERDEM, Ali YILDIZ, Hasan İŞGÜZAR, Mustafa Kemal DERİNKÖK, Bekir Sami AKAY, Mustafa ENGİNSU, Cahit ÖZKARA, Sedat ZAIM, Abdurrahim TERZİOĞLU, Erol SÜER, Şeref ŞAHİN, Kâmil TELCİ, Vahit ERUZ, Şevki ÜLER, Adnan KILIÇ haklarında Yüce Divana kamu davası açılmış olduğundan müfettişlik raporlarında belirtilen hususlardan dolayı ayrıca kamu davası açılmamıştır" denilmektedir.

C) Sanıklar Ali YILDIZ, Mustafa ENGİNSU, Bekir Sami AKAY, Abdurrahim TERZİOĞLU, Erol SÜER, Şeref ŞAHİN, Vahit ERUZ, Metin KÖŞÜK ve Kâmil TELCİ hakkında Ankara Cumhuriyet Savcılığınca 31.12.1980 günlü, 1980/16371 sayılı iddianame ile Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde kamu davası açılmıştır. İddianamede:

"Sinop Hastane ve hemşire kolleji inşaatını alan sanık Ali YILDIZ'ın diğer sanıklarla işbirliği yaparak inşaatta yapılan işleri fazla göstermek suretiyle yapılmayan işleri yapılmış gibi göstererek sahte istihkak raporu tanzim ederek Bakanlığın 40 milyon 525 bin lira fazla ödeme yapmasına ve zarara uğramasına görevlerini ihmal ve sahte evrak tanzimi düzenlemek suretiyle müsnet fiilleri işledikleri" ileri sürülerek cezalandırılmaları istenmiştir.

SAVUNMALAR

SANIK HİLMİ İŞGÜZAR, SAVUNMASINDA ÖZETLE:

SSK tarafından yaptırılan sağlık tesislerinin toprak hafri-

Çelme

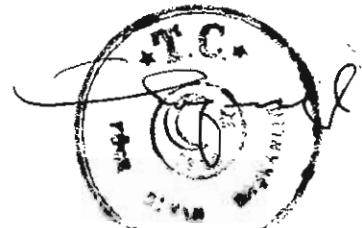
E.1981/1

yatı, nakliyatı ve hakediş raporlarıyla ilgili yolsuzluk savlarının muhatabının hiçbir zaman Bakan olmadığını, müteahhide fazla ödeme yapınız diye imzalı bir emri bulunmadığını, Yüce Divan'da dinlenen sanıkların da kendilerine hiçbir baskı yapılmadığını ve emir verilmediğini söylediklerini, bir iş adamanın yaptığı şikâyeti inceleyin demenin, o iş adamına hakkı olmayan istihkakı ödeyiniz anlamına gelmediğini, SSK'nın idarî ve malî yönden özerk bir kuruluş olduğunu;

Bir ihbar veya şikâyet olmadan mühendislerin çalışma durumlarını bilmek olanağı bulunmadığını, Sinop, Boyabat ve Eğrefpaşa Hastane inşaatlarıyla ilgili hiçbir şikâyet ve ihbarın Bakanlığa intikal etmediğini;

Kontrol Mühendisi Cahit ÖZKARA'nın hakediş raporlarının ve tüm işlemlerin yasalara uygun olarak tanzim edildiğini, kanunsuz ve usulsüz işlem yapılmadığını söylediğini ve ayrıca "Bakan beni tanımaz, bana hiçbir baskısı olmamıştır" dediğini, Cahit ÖZKARA'nın dışardan, açıktan atanmış olmadığını, daha önce SSK'nın İstanbul Vatan Caddesindeki inşaat ve İstanbul Topcular SSK Dispanserinde inşaat kontrol şefi olarak görev yaptığını, kendisinin sadece Cahit ÖZKARA'nın dilekçesinin altına "Sayın GÖKSU" diye yazarak bu işleri tedvire memur Genel Müdür Muavini Adnan GÖKSU'ya havale ettiğini, Adnan GÖKSU'nun Yüce Divan'da bu atamada hiçbir baskı yapılmadığını açıkladığını, şayet usulsüz ve yasalara aykırı bir atama yapılmış olsa idi atama işlerinden sorumlu ve atamayı yapan Genel Müdür Yardımcısı Adnan GÖKSU ile atamada imzası bulunan Daire Başkanı Erbil TÜRE haklarında soruşturma açılması gerektiğini, soruşturma açılmadığına göre atamanın normal ve İzmir'den telefonla Cahit ÖZKARA'nın atanmasını takip ettiği savının tamamen gerçek dışı olduğunu, kaldı ki bir Bakan olarak hizmetlerin süratle yürütül-

Çelik

E.1981/1

mesi için müdahale etmek yetkisi bulunduğunu, Eşrefpaşa inşaatının temelini atılırken mühendis yoksa oraya mühendis atamayı hızlandırın demenin suç sayılamıyacağını;

Müteahhide fazla ödeme yapıldığı savının idarî ve teknik bir husus olduğunu, Bakanı uzak yakın ilgilendirmediğini, yapılan işlerin esasen yöntemine uygun olduğunu dinlenen teknik elemanların söylediklerini;

Oğlunun parasını bizzat ödeyerek satın aldığı dairenin rüşvet olarak gösterilmek istendiğini, oğlunun ya da kendisinin görevinin istihkak tanzim etmek ve imzalamak olmadığına göre bu savın geçersiz olduğunu, üst yönetici olarak müteahhit lehinde hareket ettiği hususunda en ufak bir delil bulunmadığını, daireyi satan Selahattin ELBİR'in Yüce Divandaki ifadesinde Hasan İŞGÜZAR'ın önce giderek kendisine 50 bin lira üzerinden kaparo verdiğini, daha sonra bedelini bizzat Hasan İŞGÜZAR'dan aldığını söylediğini ve ayrıca daire bedelinin alındığına dair imzasını taşıyan makbuz ile yine 19.7.1978 günlü tarafların imzalarını taşıyan sözleşmenin, kendileri tarafından yapıldığını da kabul ettiğini, dairenin kendi haberi olmadan oğlu tarafından alındığını, oğlunun reşit olduğunu, mülk edinme özgürlüğüne sahip bulunduğunu, 13 Temmuz 1978 gününde Eşrefpaşa'daki 1100 yataklı hastanenin temel atma merasimi nedeniyle oğlunun da İzmir'de bulunduğunu, 13-18.7.1978 tarihlerinde oğlu ile Efes Otelinde kaldıklarını, masrafların İzmir Esnaf Kefalet Kooperatifleri Birliği tarafından karşılanmak istendiğini, ancak masrafları Kooperatifin değil, Cemal TARCAN isimli bir arkadaşının ödediğini, Ali YILDIZ'la bir samimiyeti olmadığını;

Sedat ZAIM'in Boyabat Hastanesi Kontrol Mühendisliğine kendisi tarafından atandığı savının gerçek dışı olduğunu, Personel Dairesi Baş

Q.1981

E.1981/1

kanı Adnan GÖKSU'nun bu atama işleminin tüm yasalara ve usule uygun olduğunu bildirdiğini;

Hasan ÜNAL'a fazla istihkak ödemesi için baskı yaptığı savının hayal mahsulü olduğunu, Hasan ÜNAL'ın Bakan tarafından baskıya maruz kaldığı iddiasının yazılı belgelerle kanıtlanması gerektiğini, Hasan ÜNAL'ın Boyabat'ta değil Sinop'ta görev yaptığını, bu bakımdan görevden alındığı iddiasının da gerçek dışı olduğunu, Hasan ÜNAL'ın ifadesinin tezatlarla dolu bulunduğunu, Bakan tarafından Ankara'ya çağrıldığı yolundaki telefon teyit kâğıdının tarihinin 3.8.1978 iken o tarihte Bakanın Ankara'da olmadığına anlaşılması üzerine tahrif edilerek 31.7.1978 gününe çevrildiğini, Hasan ÜNAL'a istihkaklar nedeniyle baskı yapsa idi onu Sinop'ta tutmaması gerektiğini;

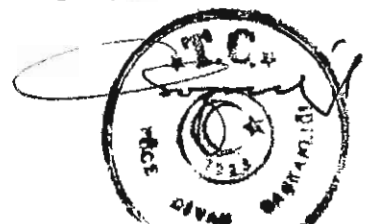
Belirtmiştir.

SANIK HİLMİ İŞGÜZAR MÜDAFİİ AVUKAT YAHYA KAZIM ZABUNOĞLU,
SAVUNMASINDA ÖZETLE :

Cahit ÖZKARA'nın, İzmir Eşrefpaşa İnşaatı Kontrol Mühendisliğine atanmasının Hilmi İŞGÜZAR'ın isteği ve ısrarlı tutumuyla gerçekleştiği yolundaki savın hiçbir somut kanıta dayanmadığını;

Kontrollüklerin Ali YILDIZ'ın istediği gibi oluşturulmasında, gerçeğe aykırı olarak düzenlenmiş istihkakların imzalanmasında ve ödemelerin yapılmasında Bakanın etkisi konusundaki savların da tutarsız, temelsiz ve kanıtsız olduğunu, Hasan İŞGÜZAR'ın da Ali YILDIZ'la kurduğu yakın ilişki sonucu babası Hilmi İŞGÜZAR'a aracılık yapmak suretiyle menfaat sağlamış olduğu savının elle tutulur hiçbir yanı bulunmadığını, buna rağmen Hasan İŞGÜZAR için İzmir'deki daireyi babası adına aldığı kabul edilerek ceza tertibi istendiğini, yani rüşvet suçunun menfaat ögesi apartman dairesinin oğlu İŞGÜZAR'ın değil, baba İŞGÜZAR'

Yahya Kazım Zabunoğlu

E.1981/1

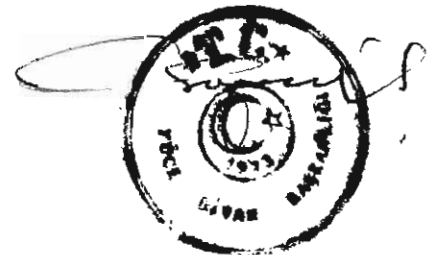
ın mamelekine girmiş sayıldığını, gramer açısından dahi bir tahlil yapıldığında burada kimin neyi aldığıнын, o rüşvet suçunun menfaat ögesi olarak sayılan dairenin kimin mamelekine girdiğinin açıkca belli olduğunu;

İzmir'deki dairenin satın alınması konusunda tanık Selâhattin ELBİR'in ifadesi üzerinde durulduğunu, Halk Bankasından 2 milyon lira para çekildiğinin vurgulandığını ve sonuç olarak Ali YILDIZ'ın söz konusu daireyi Hasan İŞGÜZAR'a aldığıнын belirtildiğini, Ali YILDIZ vekilinin bu dairenin alımı hikâyesi hakkında her aşamada cerhedilmez kanıtlar üzerinde durduğunu, konuyu ayrıca kendisinin de irdelemek istemediğini;

Cumhuriyet Başsavcısının esas hakkındaki düşüncesinde SSK'nın Bakanlığa bağlı olması nedeniyle Hükümet adına vesayet ve denetim görevinin söz konusu olduğunu öne sürdüğünü, oysa idare hukukunun temel ilkelerinden birine göre idarî vesayetin ancak kanunla tesis edilen denetim mekanizması olduğunu, kanunla tesis edilmeyen bir idarî vesayet düşünülemediğini, Başsavcılığın inşaatlar nedeniyle varlığını ileri sürdüğü idarî vesayetin hangi kanun hükmünden çıktığını belirtmesi gerektiğini;

Hasan ÜNAL'ın siyasal ilişkileri bir yana, basiretli bir teknik eleman olmadığıнын, işin sürüncemede kalmasına neden olduğunun anlaşılması üzerine, Kurum'un düzenlemelerine uygun olarak bu görevden alınıp Bölge Müdür yardımcılığına getirildiğini, bu atama ile Bakanın ilgisi bulunduğu savının kanıtlanmadığını, yeni atanan mühendis Sedat ZAIM'in de Bakan tarafından baskı altında tutulduğu savının desteksiz kaldığını, ne Sedat ZAIM'in ne de başka bir ilgilinin bu yolda bir bildirimde bulunmadığını;

[Handwritten signature]

E.1981/1

Soruşturma Komisyonu Raporunda, Sinop Hastane inşaatı 4 nolu hakediş raporu nedeniyle Bekir Sami AKAY'ın Kâmil TELCİ ve diğer sanıkları çağırarak Bakan bu işle ilgileniyor ve çocuğun 17 milyon liraya ihtiyacı olduğunu söylüyor dediğinin öne sürüldüğünü, aynı raporda dana sonra Boyabat 5 no.lu hakediş raporu için bu sözlerin söylenmiş gösterildiğini, iki ayrı inşaat ve iki ayrı hakediş ve aralarında zaman ayırımı olduğu açıkça belli iki olayda aynı sözlerin kullanılmasının raporun inandırılık derecesi üzerinde bir fikir sahibi olmaya yettiğini, haksız olarak Bekir Sami AKAY'a mal edilen bu sözlerin gerçekte söylendiğinin kanıtlanmadığını;

Söylemiştir.

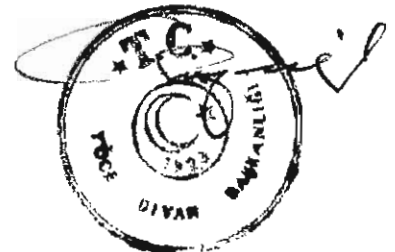
SANIK ALİ YILDIZ SAVUNMASINDA ÖZETLE :

Yasalara aykırı hiçbir iş yapmadığını, hakedişlerin avans niteliğinde ödemeler olduğunu, kesin hesap sonucunda borçlu çıkması halinde karşılığında güvence mektupları bulunduğunu, bundan dolayı Kurum zararının söz konusu olmadığını, bu güne kadar yapılan bütün uygulamalar sonucunda yüzlerce müteahhidin kesin hesaplarda borçlu çıktığını, hiç birinin sahte hakediş tanzim etmekten dolayı hüküm giymediğini, kaldı ki Kurum tarafından tanzim edilen klas ve mesafe tutanaklarının istihkaklara esas olduğunu ve tutanaklarda imzasının dahi bulunmadığını, hakedişlerin bazılarında imzasının bulunmasının hak sahibi olması sıfatıyla yapılan işlemleri tebellüğ ettiği anlamını taşıdığını, belgeleri kendisinin düzenlediğinin düşünülmediğini, Devletin memurları tarafından yapılan tespitlere ve düzenlenen tutanağa göre iş yaptığını;

Demir ihzaratının avans güvence mektubu karşılığı avans niteliği taşıyan bir işlem olduğunu;

Rüşvet savının doğru olmadığını, Hasan İŞGÜZAR'la otelde beraber

Ali Yıldız

E.1981/1

kalmadıklarını, zamanın Bakanının kendisi için özel bir işlem yapmadığını, Bakanın yanına inşaatlarla ilgili bilgiler vermek için gitmiş olabileceğini, başkaca hiçbir kastının ve talebinin bulunmadığını, tek suçunun Bakanın seçim bölgesinde iş alması olduğunu;

Genel Müdürlük kademelerinde bürokratik engeller ve işlerin seyirini aksatacak durumlar ortaya çıktığında üst mercilere şikâyet etme hakkı bulunduğunu, Sinop, Boyabat ve Eşrefpaşa inşaatlarıyla ilgili olarak bir açıklama yapan SSK Genel Müdürü Hikmet ERİNÇ'in kendisinden SSK'dan aldığı işleri zamanından evvel yetiştiren ve yasalara uygun şekilde bitiren bir müteahhit olarak söz ettiğini;

Yer teslimi yapılmadan işe başladığı savının gerçeklerle bağdaşmadığını, zamanın bakanı ve yetkilileri tarafından temel atma merasimlerinin yapıldığını, kaldı ki yer teslimine giden heyetlerin yer teslimi yapmadıklarına dair bu güne kadar hiçbir yazı ve belge düzenlemediklerini, inşaatların kendisi tarafından durdurulduğu savının gerçek dışı olduğunu, Kurum'ca durdurulduğuna dair belgelerin Yüce Divan'a sunulduğunu;

Öne sürmüştür.

SANIK ALİ YILDIZ MÜDAFİİ AVUKAT BURHAN GÜRDOĞAN SAVUNMASINDA

ÖZETLE :

TCK'nun 339. maddesinin bir memurun, memuriyetini icrada tamamen veya kısmen sahte bir varaka tanzim etmesi veya hakiki bir varakayı tağyir ve tahrif eylemesi ve bundan dolayı umumi ve hususi bir mazarrat tevellüt etmesi halinde, cezalandırılacağını öngördüğünü, şu hale göre müvekkili hakkında uygulanmak istenen ceza hükümlerinin öncelikle bir sahte evrak düzenlenmesini veya gerçek bir evrakın değiştirilmesini ve bundan dolayı da genel ve özel bir zararın doğmasını şart kıldığını, önce ara hakediş raporlarının genel ve özel bir zarar doğmasına yol

Qyup

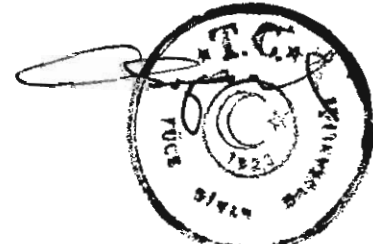

E.1981/1

açabilecek belgeler olup olmadığının irdelenmesinde yarar bulunduğunu, ara hakediş raporlarının taraflar yönünden kazanılmış hak doğurmayan, ancak kesin hesap sonucunda mahsubu yapılan alelhesap ödemelerden ibaret bulunduğunu, bu nedenle TCK'nun 339. maddesi anlamında genel ve özel bir zarar doğurmayacak belgelerden olduğunu, öte yandan 339. maddenin evrakı düzenleyen bir memur olması koşulunu getirdiğini, savunmasını yapan bütün teknik elemanların ifadelerinde belirttikleri gibi ara hakediş raporlarının kontrol mühendisi tarafından düzenlendiğini, memur olmayan bir kişinin memurun resmi evrak tanzim etmesi suçuna katılmasının söz konusu olamayacağını;

Ara hakediş raporlarının kontrol mühendisi tarafından yerinde düzenlendiği biçimde ödemeye esas alınmayıp merkez kontrol elemanlarıncaya değiştirildiğini, şu hale göre kontrol mühendisi tarafından düzenlenen ve hak sahibi sıfatıyla bazılarının müvekkili tarafından imzalanmış bulunan ara hakediş raporlarının yalnız kesin hesap yönünden değil, bu ara hakediş bakımından dahi kesin ve ihtiyaca salih belgeler olmadığını, bu nedenle gerek kontrol mühendisinin gerek müvekkilinin sahte evrak düzenlenmesinden söz edilemeyeceğini;

Bazı ihzarat bedellerinin kontrol mühendisi tarafından düzenlenen ara hakediş raporuna konulmamış olduğu halde, sonradan merkezde ilâve edilmesinin veya genel olarak müteahhide fazla ihzarat ödenmesinin sözleşmenin eskalasyon yani değişken birim fiyat esasına göre yapılmış olması karşısında idarenin yararına bulunduğunu, ara hakediş raporlarının sahte evrak sayılabilmesi için bu raporların dayanağını oluşturan plânkote, nakliye mesafesi, klas, kübaj miktarı vs. gibi unsurların da sahte olması gerektiğini, oysa bu işlemleri tamamıyla SSK Genel Müdürlüğüne kurulmuş heyetlerin yaptığını, müvekkilinin bunların düzenlen-

Qulus

E.1981/1

mesine katılmadığını, bu nedenle de müvekkili hakkında sahtecilik savının öne sürülemeyeceğini;

Eşrefpaşa inşaatına ait plânkotenin 2 no.lu istihkakla birlikte gönderildiğini;

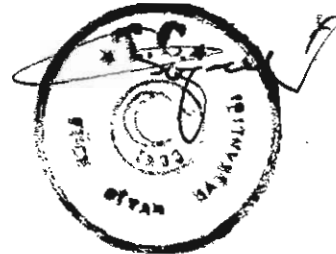
Ankara 3. Ticaret Mahkemesinde açılmış olan 980/289 esas sayılı dava sonucunun beklenmesi gerektiğini;

2490 sayılı Kanuna tabi olsun veya olmasın ihale dosyalarının idarelerce hazırlanmasında gereken titizliğin gösterilmediğini, dava konusu inşaatlarda da aynı durumun söz konusu olduğunu, inşaat yapılacak yerin hukukî statüsü tam olarak aydınlığa kavuşmadan ve diğer teknik konularda inşaatın devamı sırasında karşılaşılabilecek sürprizler düşünülmeden ihale dosyalarının tanzim edildiğini ve keşif bedellerinin bu noksan tespitlere dayandırıldığını, diğer yandan ihalelerin değişken birim fiyat esasına göre yapılmasının da müteahhidin idareden alacağı meblağ ile keşif bedeli arasındaki farkı büyüttüğünü, bu nedenlerle keşif bedeli üzerinde kesinlikle durulmaması gerektiğini;

Rüşvet savının da sübuta ermediğini, Bakanın SSK'nın inşaatlarıyla görevden doğan bir ilişkisi bulunmadığını, istihkakların gereği şekilde ödenmediğini, haksızlıklar yapıldığı konularında müvekkilinin Bakan şikâyetinde bulunduğunu, Bakanın bu şikâyetleri ilgililere aktararak "bu meseleleri bana getirmeyin, kendiniz halledin" dediğinin sabit olduğunu, Hasan İŞGÜZAR'la birlikte bankaya gittikleri ve Hasan İŞGÜZAR aracılığı ile Bakana rüşvet verdiği yolundaki savların doğru olmadığını, bankadan 2 milyon lira para çekmesinin bu konuda delil olamayacağını;

Belirtmiştir.

İşgüzar

E.1981/1

SANIK ALİ YILDIZ'IN DİĞER MÜDAFİİ AVUKAT OSMAN NECATİ ALTAY,
SAVUNMASINDA ÖZETLE :

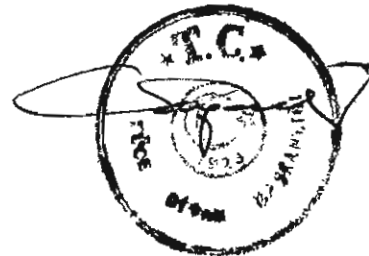
Müvekkili ile müdahil SSK Genel Müdürlüğü arasındaki ilişkinin
bir özel hukuk ilişkisi olduğunu;

Fuat BOZİNAL'ın 1.1.1979 gününde İzmir'de Bölge Müdürlüğü görevi-
ne başladığını, Eşrefpaşa inşaatının Ali YILDIZ'a ihale edildiği sırada
onun görevli olmadığını, bu durumda adı geçen tanığın yer teslimi, kazı,
klas, taşıma mesafesi, plânkote vesaire yönünden 6 no.lu hakedişin dü-
zenlenmesi tarihine kadar görgü ve duygusuna dayalı bir bilgisi olmadı-
ğını;

Fuat BOZİNAL'ın Cahit ÖZKARA'nın atanması işini Bakanın takip
ettiğini söylediğini, bunun da doğru olmadığını, Fuat BOZİNAL'ın Cahit
ÖZKARA ve Ali YILDIZ'ın müştereken yaptıklarını beyan ettiği plânkote-
nin yanlış olduğunu, kendisinin ayrı bir plânkote yaptığını bildirdiği-
ni, adı geçenin böyle bir yetkiyi nerden aldığı ve mehzaz kabul etti-
ği İller Bankası haritasının doğruluğuna ne sebeple hükmettiğinin anla-
şılamadığını, plânkote yapımının sözleşme ile kontrol ve müteahhit te-
keline bırakıldığını, İller Bankası haritasının da yanlış olduğunun or-
taya çıktığını, vaziyet plânı ve diğer plânların zamanında gönderilme-
diğini;

SSK'nın ödemediği 6 no.lu istihkaktan sonra yaptırdığı hesapların
kendilerini bağlamayacağını, bir hata işlenmiş ise bunun tazmini gere-
keceğini ve güvenceleri bulunduğunu;

Ara kesin hesapların yapılmadığını, sarfiyatın mukavele hudutla-
rı içerisinde kalıp kalmadığının tespiti işinin bir ihtisas konusu ol-
duğunu, bir idari tahkikat sırasında müfettiş tespitlerinin geçerli
olabileceğini, onun ötesinde bu tespitlerin yetersiz kaldığını;

Q. 1981

E.1981/1

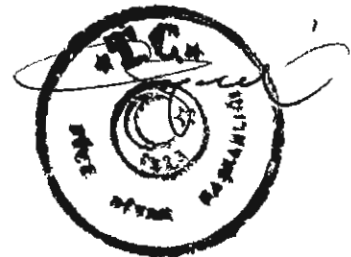
Müvekkili tarafından Kurum yetkililerine bir çok kez çeşitli konularda yazılar yazıldığını, bu yazılarda yapılan işlerden, eksikliklerden söz edildiğini, sundukları öteki belgelerin de müvekkilinin üzerine düşen işleri yerine getirdiğini kanıtladığını, Yüce Divan dosyasında yer alan belgelerin çoğunun müfettiş beyanları veya onların seçtikleri kişiler tarafından tutulmuş tutanaklar olduğunu;

Müvekkil Ali YILDIZ'ın Sinop, Boyabat ve İzmir - Eşrefpaşa'da inşa etmekte olduğu SSK'ya ait sağlık tesislerinin kendisine ihalesi konusunda eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR ile aralarında herhangi bir konuşma ve görüşme olmadığını;

Soruşturma Komisyonu Raporunda belirtilen hususların Türk Ceza Kanunu'nun 342. veya 339. veya 343. maddeleriyle ilgisi bulunmadığını, Bakanla müteahhit arasında menfaat ilişkisi olmadığını, klas, yer tespiti, plânkote vesairenin müvekkili ile Bakanın tanışmasından çok önceye ilişkin olaylar olduğunu;

Ali YILDIZ'ın ihalenin kendi üzerinde kalmasını ve yapılan anlaşmayı müteakip sözleşme, özel ve genel şartname hükümleri gereği işe başladığını, SSK Genel Şartnamesinin 4. maddesinde "müteahhit mukavelelenin imzalanması tarihinden itibaren inşaat için lâzım gelen ihzaratı yapmak ve ehemmiyeti ile mütenasip işçi ve malzeme temin etmek ve bu işlerin temin ve ikmalini tam bir faaliyetle başarmak için gereken tedbirleri almakla yükümlüdür" denildiğini, Genel Şartnamenin 5. maddesinde ise, inşaat ve ameliyata ait bütün projelerin Kurum tarafından müteahhide teslim edilmesinin öngörüldüğünü, 10. maddesine göre yer teslimiyle görevli olan tarafın Kurum olduğunun ve gecikme halinde müteahhidin işe başlayabileceğinin açıklandığını, bu kurallardan yer teslimi için başvurunun müteahhitten geleceğinin, böyle bir başvuru halinde

Ali Yıldız

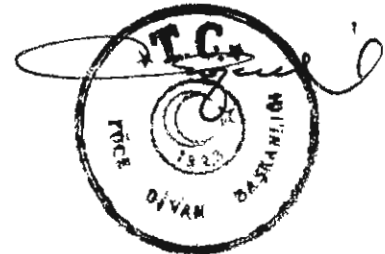
E.1981/1

Kurum'un 15 gün içinde yer tesliminde bulunacağını anlaşıldığını, yer teslimi halinde müteahhide düşen görevin teslim tarihinden itibaren 15 gün içinde inşaata başlamak olduğunu, başlamadığı takdirde Kurum'un fesih yoluna gideceğini, yer teslim edilmemiş olmasının hiçbir cezai sonucu bulunmadığını, çünkü Eşrefpaşa sözleşmesinin 4. maddesinde müteahhidin yer teslimi için belirtilen sürede başvuruda bulunmaması halinde yer tesliminin yapılmış addedileceğine dair hüküm bulunduğunu, esasen Eşrefpaşa inşaatı yer teslimi için müvekkilinin müracaatta bulunduğunu ve bu müracaat üzerine yer tesliminin yapıldığını;

Genel Şartnamenin 5. maddesinde inşaat ve ameliyata ait bütün projelerin Kurum tarafından tanzim edileceğinin ve bu konudaki istisnaların mukavelede yer almasıyla mümkün olacağını belirtildiğini, diğer taraftan Kontrol Yönetmeliğinin 11. maddesinde de işyerine ait kesit, plânkote ve rölelerin kontrol tarafından yapılacağı kuralına yer verildiğini, maddenin içeriğine göre plânkotedeki kodlarla tabii zemin kodlarının saptanması görevinin de Kontrolün olduğunu, Genel Şartnamenin 2. maddesinde "mukaveleyle bağlanan her türlü inşaat ve ameliyat Kurum ve onun tayin edeceği memur ve teşkilât tarafından kontrol edilecektir", 3. maddesinde de "müteahhit inşaatı mukavele ilişkilerindeki hükümlere aykırı olmamak şartıyla kontrolün vereceği talimata göre yapmaya mecburdur" denildiğini, bu hükümler karşısında plânkotedeki bazı eğrilerle ilgili düşüncelere ve döküm yeri tespit işlemlerinde kimi belediyelerden araştırma yapılmadığı yolundaki görüşlere katılma olanağı bulunmadığını;

Plânkotenin kontrol tarafından yapılmadığını ve 2 no.lu istihkak uygulandığını, hal böyle iken Kurum tarafından 4 no.lu istihkak sırasında plânkotenin varlığının kabul edildiğini, Kurum'un 14.9.1981 günlü cevabı yazısında plânkotenin Kontrol Şefliğinin 23.10.1978 günlü

Qulus

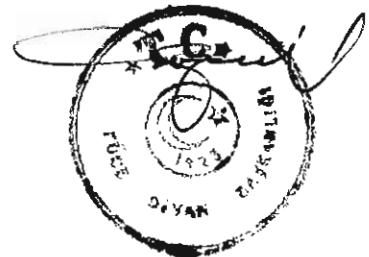
E.1981/1

yazışı ile 25.10.1978 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal ettiğini bildirdiğini, burada bir yanlışlığı olduğunu, 2 no.lu istihkakla gönderilen plânkotenin bu olmaması gerektiğini, o halde daha evvel gönderilen bir plânkotenin mevcut olduğunu;

Fuat BOZİHAL'ın İzmir Bölge Müdürlüğüne atanması üzerine bazı düşünceler ileri sürmesi sonucu plânkotenin bir heyet tarafından yapılması yoluna gidildiğini, sözleşme gereği olan bir hususun daha sonra değiştirilmiş olması halinde mukavelede taraf olan müvekkilinin değişiklikle ilgili olarak söz hakkı bulunduğunu;

Eşrefpaşa inşaatında klas mevcut olduğunu, klasla ilgili tartışmanın kazının devamı sırasında klas değişmesi halinde Kurum'un haberdar edilip edilmediği konusunda toplandığını, ilk klasla ilgili tartışmaları takiben üç kişilik bir klas heyetinin gönderildiğini, bunlar tarafından yapılan klasa itibar edilmediğini, tartışmaların sürüp gittiğini, Eşrefpaşa'daki klas ve mesafe tespitlerinde Kurum'un normal prosedürünün uygulandığını, klasın ülkemiz şartlarında gözlem metoduyla tespit edildiğinin herkesçe kabul edilen bir husus olduğunu, kazı esnasında klasın değiştiğinin kabulü halinde keyfiyetten Kurum'un haberdar edilmesinin önemli görüldüğünü, haber vermenin Kontrola ait olduğunu, klası etkileyecek bir hal gerçekten doğmuş olsaydı keyfiyetten Kurum'a bilgi verilmesi gerekceğini, böyle bir şey gözlenmediği için Kontrolün bu durumu Kurum'a ilemediğini, oysa çekişmelerin başlaması aşamasında klasın müteahhit lehine değiştiğinin Kurum'a bildirildiğini, hiçbir cevap alınmadığını, klasla ilgili bir raporun kendileri tarafından Yüce Divan'a sunulduğunu, bu raporun inşaat alanından taşıma yerine götürülen toprağın klas yönünden bir tespitini yaptığını, bu raporun taşınan toprağın aynı vasıfıta olduğunu, başka bir deyişle daha evvel yapılan

Q.1981

E.1981/1

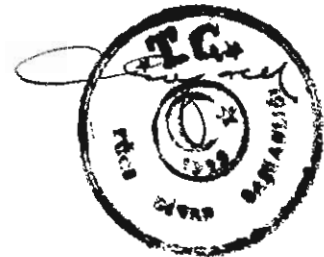
klas tespitine uygun bulunduğunu belirttiğini, kazı yapıldıktan sonra klasın tespitine imkan olmayacağını tanıklar ve yetkililer tarafından açıklandığını, klas ve nakliye tutanağında müvekkilinin imzasının bulunmadığını, kurullara da katılmadığını;

Eşrefpaşa Hastanesi İnşaatında ne miktar toprak hafredildiğinden merkezdeki tetkikler sırasında ve fakat hakedişlerde indirimler yoluna gidildiği dönemde söz edilmeye başlandığını, hafriyat miktarının plân-koteye göre 380.000 m³'ün üzerinde olduğunu, inşaat alanından bu kadar toprak çıktığının kontrol mühendisinin tespitleri ve düzenlediği hakedişlerle belli olduğunu, hafredilen toprağın sözü edilen miktarda bulunduğunun da İzmir Bölge Müdürlüğünün 3.4.1979 gün ve 3806 sayılı yazısının 2. maddesinde de belirtildiğini, hafredilen toprağın 380.000 m³'den fazla olduğunu, bu miktarın tümünün inşaat alanı dışına çıkarıldığını, bu hususun inşaat alanında toprak bulunmaması ile belli olduğunu, toprak nakli kosundaki anlaşmazlığın tamamen hukuki bir nitelik taşıdığını;

Cahit ÖZKARA'ya 200.000 liranın, kontrol mühendisi olması dolayısıyla, binasından çöp kutusuna kadar yapımı ve alınması müvekkiline yükletilen bir görevin ifası cümlesinden olarak verildiğini, esasen Cahit ÖZKARA'nın menfaat sağladığı hakkında bir davanın bulunmadığını;

Samsun Haddecilik Sanayii Anonim Şirketine avans verilmesinde bir sakınca bulunmadığını, sözleşmenin 31. maddesinde müteahhide avans verileceği hükmünün yer aldığını, müvekkiline sözleşme gereği hem parası yatırılmak suretiyle 1150 ton demir tahsisi yapıldığını ve hem de demir alması maksadıyla 10 milyon liranın Samsun Haddecilik A.Ş.'ne ödendiğini, öte yandan müvekkili tarafından gerek inşaatlar ve gerek avanslar karşılığında 96.953.380 lira tutarında güvence yatırıldığını, bu güven-

Çelik

E.1981/1

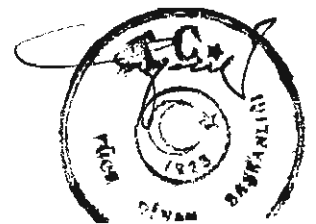
cenin halen Kurum'da olduğunu, demir tahsisi bedeli için avans para verilmesinin müvekkiline hasren ve onu kayırmaya matuf bir işlem sayılmıyacağını, burada önemli olanın tahsis edilen demirin ihzaratta ve imâlatta yer alıp almadığı konusu olduğunu;

Sözleşmelerde 2. sınıf keresteye para ödenmiyeceği hakkında bir hüküm bulunmadığını, iksada kullanılan kerestenin cins ayırımı yapılmaksızın bedelinin ödenmesinin doğal olduğunu, kaldı ki, istihkaklarda yapılan cins tashihlerinin müvekkilinin iradesi ile bir irtibatı bulunmadığını, inşaatlara ne miktar kereste getirildiğinin ve ne miktarının iksalarda kullanıldığının kesin hesaplarda belirlenecek hususlardan bulunduğunu;

İksanın Eşrefpaşa inşaatında yapıldığını, bunun derin kazıya bağlı olduğu ve derin kazı yapılmasının gerekmediği öne sürülerek Kurum'un zarara uğradığı görüşüne yer verildiğini, derin kazı yapılmasının proje gereği olduğunu;

Müteahhidin, alacağını isteyen bir kişi olarak sitüasyonları imzaladığını, bunun bir ölçüde hakedişlere itirazı olup olmayacağını tespiti için müteahhide tanınan bir inkân olduğunu, Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 34. maddesinde kat'i sitüasyonların nasıl yapılacağını hükme bağlandığını, bu maddeye göre bütün işlerin ikmali ile muvakkat kabul muamelelerinin tekemmülünü müteakip kontrolün müteahhitte karşılıklı olarak kat'i sitüasyonun tanzimine ve hesapların yapılmasına girişeceğini, bu hesapların yapıldığı süreçte hesapların yapıldığı yerde müteahhit veya selâhiyetli vekilinin bulunmaya mecbur olduğunu, bu açık hükümle müteahhite görev ve yükümlülük getirildiğini, hiçbir hakedişin geldiğinin üstüne çıkarılmadığını, düzenlemelerde bir artırma yapılmışsa mutlaka demir, kereste gibi maddelerin ilâvesi suretiyle yapıldığını,

Çelup

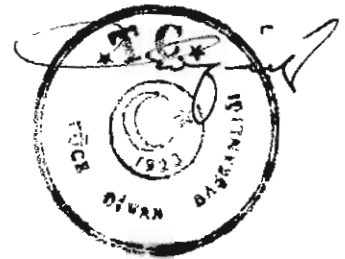

E.1981/1

Bakanın düzenlenen hakedişlerde gösterilen meblağların daha da artırılması hakkında hiçbir girişimi olmadığını, Bekir Sami AKAY'ın da böyle bir müdahalesinin bulunmadığını, müvekkilinin eyleminin Türk Ceza Kanunu'nun 339., 342., 346., 340. ve 343. maddeleriyle ilgisi bulunmadığını müvekkilinin Ceza Hukuku tatbikatında memur sayılan kişilerden de olmadığını, öğretide ve içtihatlarda sahtecilik suçunun tanzim anında teşekkül edeceğinin kabul edildiğini, sahtecilik türünden olan sahte belgeyi kullanma suçunda belgenin kullanılmasının suçun oluşumunun koşulu olmadığını, hakedişlerin Eşrefpaşa, Boyabat ve Sinop'ta düzenlendiklerini, bazılarının Kurum merkezinde düzeltildiği ve bu düzeltmelerden dolayı bir suç işlenmiş ise bu takdirde Ankara Mahkemelerinin yetkili olacaklarını, belgeleri düzenleyenlerin iddiaya göre Cahit ÖZKARA, Sedat ZAIM ve Metin KÖŞÜK, tashih edenlerin de merkez elemanları olduklarını, oysa merkez teşkilâtındaki elemanlar için 339. maddenin tatbikinin istenmeyip 240. ve 230. maddelerden söz edildiğini, belgelerin düzenlenmesi için Bakanın adı geçenlere emir vermediğini, bu hususun Bakanın görev ve yetkileri içine girmediğini, sahtecilikle suçlanan kişinin sadece müvekkili olduğunu, Bakan hakkında sahtecilik iddiasıyla bir dava açılmadığını, o halde suç varsa bunun belgenin tanzim edildiği yerde işlendiğini;

Belgelere göre Hasan İŞGÜZAR'ın 1.7.1978 tarihinde Efes Otelinde bir gece konakladığının anlaşıldığını, Otel yazısında "18/19.7.1978 günü otelimizin 813 no.lu kral dairesi Ali YILDIZ adına açılmış olup aynı gün odada Hasan İŞGÜZAR'ın da kaldığını görülmekte ve hesabın da yine Ali YILDIZ tarafından ödenmiş olduğu foliosundan anlaşılmaktadır" denildiğini, kaşe ile 18 Temmuz 1978 tarihi yazılı olan konaklama belgesinde

Çalış

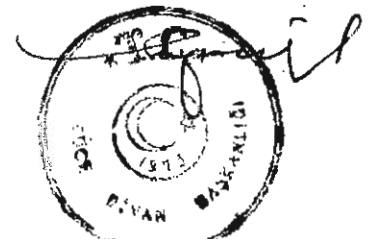
E.1981/1

yukarıda "İŞGÜZAR Hasan" alt kısmında kurşun kalemle "B. İŞGÜZAR" yazısı ve ziyaretçi yerinde bir paraf bulunduğunu, hesap pusulasında ise 18 Temmuz ve 19 Temmuz günü masraflara ait açıklamalar mevcut olmasına rağmen ödeyen ve kabul edene ait imza bulunmadığını, kabul kâğıdında ise bir şahsın 18 Temmuz da gelip 19 Temmuz da gittiği, ücret olarak da 3850 lira ödendiği, belgenin "adı, soyadı" hanesinde "YILDIZ B. Ali", adres hanesinde "Tophane Mahallesi Atatürk Caddesi No:59 Rize" yazılı bulunduğunun görüldüğünü, başka bir belgede ise "İŞGÜZAR B. Hasan" ve açıklamasında "813 no.lu oda karşısında şahıs bir ücret hes geldiği tarih 18 Temmuz, gittiği tarih 19 Temmuz 1978" yazılı olduğunun gözlemlendiğini, bu belgelerin Hasan İŞGÜZAR'ın bir gece Efcs Otelinin 813 no.lu odasında konakladığını gösterdiği kabul edilse ve gerçekten Hasan İŞGÜZAR'ın bir gecelik otel parasını müvekkilinin muhasebesinin ödediği varsayılrsa bile bu münasebeti örf ve adetin bir gereği saymak gerektiğini;

Bakanın Ali YILDIZ için söylediği "bu adam zırt zırt ne oluyor" sözleri hatırlanırsa istihkakla ilgili konuların kendisine getirilmesini istemediğinin anlaşılacağını, hakedişler konusunda menfaat ilişkisi ile irtibat kurma olanağının bulunamayacağını, Bakanın "çocuğun 17 milyona ihtiyacı varmış" sözünü müvekkiline menfaat sağlanması için söylenmiş bir söz olarak kabulünü de mümkün görmediklerini;

Hasan İŞGÜZAR'ın bir daire satın aldığı tartışmasız olduğunu, bu daireyi almadan önce bizzat gidip satıcıya kaparo verdiğini, müvekkilinin daire satıcısının yanına Hasan İŞGÜZAR'la gittiği, Karadeniz şivesiyle konuştuğu ve satıcıya müteahhit olduğunu söylediği yolundaki savların bir tanığın anlatımına dayandığını, müvekkilinin bankadan aldığı parayı Hasan İŞGÜZAR'a vermediğini söylediğini, Hasan İŞGÜZAR'ın daire sahibine ödediği paranın 1 milyon 50 bin liradan ibaret olduğunu,

Ali

E.1981/1

bankadan alınanla ödenen para arasında münasebet kurulamadığını, daireyi satan tanıdığın sözlerinin çelişkilerle dolu olduğunu, bir an için müvekkilinin bir miktar parayı Hasan İŞGÜZAR'a verdiği kabul edilse dahi yine de rüşvet suçundan söz edilemeyeceğini, rüşvetin vazifeye ilişkin bir işlemi yapmak veya yapmamak için herhangi bir menfaat, teklif veya kabulü olduğunu, teklifin her iki tarafça da yapılabileceğini, ancak vermeyi isteyen teklifi yapmasının asıl olduğunu;

Boyabat Hastane inşaatına ait ilk hakediş raporunun Ali YILDIZ tarafından değil, onun şantiye elemanları tarafından imza için Hasan ÜNAL'a götürüldüğünü, bu istihkakın onanmaması üzerine de Sedat ZAİM tarafından indirimli ve yeni bir istihkak düzenlendiğini, dosyada mevcut yer teslim tutanağına göre müvekkiline teslim edilen yerin toplu konut arsalarını kapsamadığını, hafriyatın teslim edilen alanda yapıldığını, müteahhidin izinsiz olarak toplu konut alanını da hafrettiği yolundaki savların doğruluğu hakkında gösterilen kanıtların toplu konut arsalarıdır diye müteahhide yer teslim edildiğini isbat etmeye yeterli olmadığını, müvekkilinin bile bile böyle bir hafriyatta bulunduğunu gösteren hiçbir belge bulunmadığını;

Soruşturma Komisyonu Raporunda yer alan Boyabat Hastane inşaatı hafriyat miktarına ve taşınan hafriyat miktarına ilişkin "hakiki" rakamların neye göre saptandığının belli olmadığını, bu saptamanın müvekkili tarafından kabul edilmediğini, istihkak raporlarında yer alan kübaj ve taşınan hafriyat miktarına ilişkin verilerin kontrol teşkilâtı tarafından konduğunu, bu konularda herhangi bir görevlinin ihmal göstermiş olmasını müteahhit - Bakan ilişkisine bağlamanın mantıkla bağdaştırılamayacağını;

Boyabat inşaat alanı stabilize malzeme gereksiniminin Kurum'a du-

Çalış

E.1981/1

yurulmuş ve Kurum'ca da kabul edilmiş olduğunu, zeminin gevşek ve çamurlu olması nedeniyle dökülen ve serilen malzemenin tespitinde kesinlik olamayacağını;

Sinop Hastane inşaatı ihalesini müvekkili Ali YILDIZ'ın Mevlüt HAMZAOĞLU'ndan devir almasında herhangi bir usulsüzlük bulunmadığını, bu devir işlemini kabul etmesi için Kurum'u kimsenin zorlamadığını;

Belirtmiştir.

SANIK HASAN İŞGÜZAR SAVUNMASINDA ÖZETLE :

İzmir'de 13.7.1978'den 19.7.1978 gününe kadar kaldığını, Efes Oteline verilen talimat uyarınca otel masraflarının İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Birliği tarafından ödeneceğinin faturalara yazıldığını, bu faturaları ibraz edeceğini, Ali YILDIZ'la aynı odada kalmadığını;

Rüşvet suçunun maddî ve manevî öğelerinin oluşmadığını, bir suç bulunmadığına göre katılmanın da söz konusu olmayacağını, rüşvete aracılıktan söz edebilmek için rüşvet alanla veren arasında bağlantının sağlanması gerektiğini, böyle bir durumun ise bulunmadığını;

Olayda Türk Ceza Kanunu'nun 213/2. maddesinin uygulanmasının istendiğini, bilirkişi raporuyla ağır bir zararın bulunduğu saptanmadan anılan maddenin uygulanması yoluna gidilemeyeceğini;

İnşaata ilişkin işlemlerin Bakanlığın görevine girmediğini, Bakanın görevleri saptanmadan, sübut ve hukuki tavsif tartışılmadan mesnetsiz bir suçlama ile yargılandığını;

Ali YILDIZ'la birlikte kesin olarak müteahhide ya da bankaya gitmediğini, böyle bir savı doğrulayan en küçük bir delil ya da emare bulunmadığını;

Ankara, Çankaya Ant Sokakta ve İzmir Karataş Mahallesiinde iki dairesi, Silivri'de yazlık evi bulunduğunu, bu taşınmaz malların toplam

Çelik

E.1981/1

değerinin 2.950.000 lira olduğunu;

Babasının Bakan olmasından önce sahip olduğu ve söz konusu daireleri alabilmek için iki otomobili 1977'de ve 1974 yılında aldığı bir taşınmaz malı da 1978 yılında sattığını, ayrıca yurt dışında bulunduğu sırada aylıklarının Türkiye'de biriktiğini ve yurt dışından Ford Eskord marka araba getirip babasının Bakan olmasından önce sattığını;

Söylemiştir.

SANIK HASAN İŞGÜZAR MÜDAFİİ AVUKAT YAHYA KÂZİM ZABUNOĞLU, SAVUNMASINDA ÖZETLE:

Hasan İŞGÜZAR'ın babası Hilmi İŞGÜZAR'a yöneltilen rüşvet suçlarıyla ilgili hukuksal değerlendirmelerin sakat ve yanlış olduğunu, Hasan İŞGÜZAR'ın üzerine atılan rüşvete aracılık suçunun da dayanaksız kaldığını;

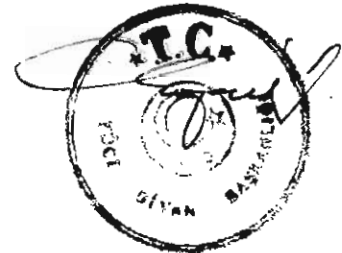
Hasan İŞGÜZAR'ın babasının eylemlerine katılma konusunda önceden babasıyla anlaşmış olduğunu gösteren hiçbir kanıt bulunmadığını, bunu kimse- nin söylemediğini, Cumhuriyet Başsavcılığının baba-oğul ilişkisinden hareketle böyle bir anlaşmanın varlığını ileri sürdüğünü;

Hasan İŞGÜZAR'ın aracılığı ile İzmir'deki dairenin alındığı ve rüşvet suçunun olduğu yolundaki savın gerisindeki olayın Cahit ÖZKARA'nın Kontrol Mühendisliğine atanması olduğunu, Cahit ÖZKARA'nın kontrol görevine atanması tarihinin bu inşaat işinin hazırlık evresine rastladığını, İzmir'deki dairenin daha sonra alındığını, zaman sıralaması bakımından açık bir çelişki bulunduğunu, önce işin yapılıp sonra da rüşvet denen menfaatin sağlandığı olgusunun görülmediğini;

Öne sürmüştür.

SANIK CAHİT ÖZKARA MÜDAFİİ AVUKAT CALİT UĞUR, SAVUNMASINDA ÖZETLE:

Çalış

E.1981/1

Cahit ÖZKARA'nın Yüce Divan'da Bakan Hilmi İŞGÜZAR'a tebean yar-
gılandığını, Cumhuriyet Başsavcılığınca Bakanın Türk Ceza Kanunu'nun
240., 213/2., 225., 227. ve 31. maddelerine, müvekkilinin ise aynı Kanu-
nun 339. maddesine göre cezalandırılmasının istendiğini, bu durumda gö-
revsizlik kararı verilerek dosyanın görevli mahkemeye gönderilmesi ge-
rektiğini;

Müteahhit tarafından Kurum aleyhine Ankara 3. Asliye Ticaret Mah-
kemesinde dava açıldığını, bu davanın halen görülmekte olduğunu, bunun
bekletici sorun sayılması gerektiğini;

Cahit ÖZKARA'nın Yapı İşleri Dairesine bir dilekçe vererek atan-
masını istediğini, o sırada Başbakanlıkça atamaların durdurulup tasar-
ruf yetkisinin Bakana verilmiş olması nedeniyle müvekkilinin dilekçesini
Bakana vermek zorunda kaldığını;

Müvekkilinin daha önce İstanbul Vatan Caddesindeki Kurum tesis-
lerinde çalıştığını, çalışmalarının yeterli olduğunu tanıkların bildir-
diklerini, yetersizlik savının gerçeklere ters düştüğünü;

Cahit ÖZKARA'nın 200.000 liralık çeki Ankara'da aldığını, ancak
karşılığının şantiye ihtiyaçlarında kullanıldığını;

Ara hakedişlerle yapılan ödemelerin genellikle avans niteliğin-
de olup kazanılmış hak bahsetmediğini;

Eşrefpaşa hastanesi inşaatında 7 no.lu hakedişin ara kesin hesap
olarak nazara alındığını, bu ara kesin hesapta klasın ilk tespit tutana-
ğındaki klas olarak kabul edildiğini, nakliye mesafesi uygulamasında ka-
rara varılmadığını, Hüseyin Nail ERENKUŞ tarafından hazırlanan plân-
kotenin kübaj hesabına esas alındığını ve bu plânkoteye nazaran kübaj
hesabının yapıldığını, bunun 136.000 m³ olduğunu belirtildiğini;

Ortaya atılan savların idarenin kendi tespit, beyan ve kabulü

Handwritten signature

E.1981/1

ile müfettişler tarafından yapılan incelemeye dayandığını, oysa Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 16.1.1963 günlü kararında "Müfettişler tarafından verilen raporların delil kıymetinde olmadığı, bu sebeple müfettiş tarafından verilen rapora istinat edilemeyeceğinin" belirtildiğini, işin bilirkişilere incelettirilmesi gerektiğini;

Arazinin kazıdan önceki tabii haliyle kazıdan sonraki durumunu gösteren plânkotenin kübaj hesabı için gerekli olduğunu, hesap yapılmasında kolaylık temini için plânkoteyle birlikte bir de karelaaj cetvelinin yapılarak idareye gönderilmesi gerektiğini, her hakedişte gösterilen hafriyat hesabının hakedişlerin arkasında plân ve hesap olarak yapıldığını, merkezde de bu hesapların gözden geçirildiğini;

Plânkotenin idarece yapılmamış ise kontrol mühendisi tarafından kendi sorumluluğunda yapılması ve müteahhide imzalatılması gerektiğini, gerçekte hafriyata başlanmadan önce şehrin nirengi kotundan yararlanılmak suretiyle kontrol mühendisinin gözetiminde müteahhidin topograf ve teknikerlerince plânkotenin yaptırıldığını ve 2 no.lu hakediş eki olarak 22.9.1978 gününde düzeltilmek üzere Genel Müdürlüğe gönderildiğini, İdarece yapılan kübaj hesaplarına kontrol mühendisi tarafından yapılan plânkotenin değil, gerçek durumu yansıtmayan idarenin yaptığı üst plânkotenin esas alındığını, inşaata ait kazı klasının 19.8.1978 tarihinde Genel Müdürlükçe tensip edilen bir kurulca tespit edildiğini, klas tespit tutanağında "... hafriyatın yapılan kısımlarından klas aşağıda olduğu şekilde tespit edilmiştir" denildiğini, buna göre klasın 19.8.1978 gününe kadar yapılan kazı için söz konusu olduğunu, bu tarihten sonra mevcut klasın Kurum lehine değiştiğinin kabülünden hareketle müvekkilinin sorumlu tutulduğunu, oysa klasın Kurum lehine değişmiş olduğu hakkında delil bulunmadığını;

Q. Kur

E.1981/1

Arazide kazının tesviye kazısı olarak yapıldığı halde hesaplar-
da derin kazı pozunun uygulanarak ödeme yapıldığının öne sürüldüğünü,
dinlenen tanıklar ve toplanan delillerle bu savın doğru olmadığını or-
taya çıktığını;

Genel Müdürlükçe 19.8.1978 gününde görevlendirilen Şeref ŞAHİN,
Metin KÖŞÜK ve Hacı ANIT tarafından mesafe tespit tutanağı düzenlendi-
ğini, Kontrol Mühendisi Cahit ÖZKARA ve müteahhit tarafından da bu tu-
tanağın imzalandığını, tutanak düzenlenmeden önce ilgili belediyeler-
den hafriyat artığının döküleceği yerin araştırıldığını, İzmir Belediye
Başkanlığının yazısında moloz dökülecek bir yer bulunmadığının bildi-
rildiğini, Bornova ve Cumaovası Belediyelerinden de olumsuz yanıtlar
alındığını, Torbalı ve Turgutlu Belediyelerinden alınan yanıtların ise
olumlu olduğunu, yakınlığı nedeniyle Torbalı'nın seçilmediğini, her ne
kadar İzmir Belediye Başkanlığının 19.3.1979 ve Narlıdere Belediye Ba-
şkanlığının 10.4.1979 günlü yazılarında döküm yeri bildirilmiş ise de,
o tarihlerde esasen kazının bitmiş ve hafriyatın taşınmış olduğunu;

Torbalı'ya 13.10.1978 gününe kadar sadece 15.000 m³ döküm yapıldığının ileri sürüldüğünü, tanıkların bu konuda tutarlı bir beyanda bulunmadıklarını, döküm yerine göre fiyat ödenmesinin gerekli olduğunu, Cahit ÖZKARA'nın da bu yoldaki uygulamayı esas alarak hakedişleri düzenlediğini 1 no.lu hakedişte 2000 m³ birinci sınıf kereste ihzaratı gösterildiğini, merkezde 500 m³'e indirildiğini, 6 no.lu hakedişte kontrol mühendisi tarafından 2000 m³ gösterildiğini ve merkezde 1300 m³'e düşürüldüğünü, 1 no.lu hakedişte 3000 m³ ikinci sınıf gösterildiğini ve 5 no.lu hakedişte 2500 m³'e indirildiğini ve 6 no.lu hakedişte 3000 m³'e çıkarıldığını, 2 no.lu hakedişte 100 ton demire yer verildiğini;

Değişken fiyat sistemli ihalelerde ihzarat malzemelerinin eska-

Şahin

